

DOMOVINA

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 7.50, polletno Din 15.—,
celoletno Din 30.—.

Za svobodo in srečo Slovencev!

Vsi brez razlike strank za Narodni blok!

Dva tlačitelja je imel slovenski rod, dokler je bil pod Avstrijo. Na eni strani nemški režim cesarskega Dunaja, na drugi strani strahovanje nazadnjaškega klerikalizma. Kolikor niso ponemčevalci sami kratili Slovincem pravic in svobode, so pritiskali na nas posredno s politikujočo duhovščino.

Z ustanovitvijo Jugoslavije smo Slovenci dosegli državno in narodno svobodo, žal, se pa nismo istočasno otresli tudi verig klerikalizma. Klerikalizem je sicer v Jugoslaviji izpremenil taktiko, ni pa izpremenil politike. Volk ostane volk, četudi dlako menja. Kakor v Avstriji ječimo tudi še v Jugoslaviji pod težkim pritiskom politikujoče duhovščine, ki pritiska z zlorabo vere in cerkve v politične svrhe naše ljudstvo k tomu, da ne more svobodno porabljati svojih talentov, ki mu jih je dal Bog.

Dokler se Slovenec ne bo otresel klerikalizma, ne bo svoboden. Toliko časa je izključen pravi napredek na prosvetnem, gospodarskem, socialnem in političnem polju. Ako bi kdaj zadela slovenski narod nesreča, ja bi avladala nad njim klerikalna avtonomija, ki slovensko ljudstvo ota, o suženj in berač. Dokler bi se politikujoče duhovščine, ki bi v tem primeru dobila vso zakonodajno in upravno oblast v svoje roke, s silo ne otreslo. Pod strahovanjem in absolutizmom klerikalnih avtonomistov bi bila v krali zatrta vsa stremjenja po svobodnem napredku v katerikoli smeri. Izginile bi tudi vse neklerikalne stranke, klerikalizem pa bi paševal samovoljno in brez vsake kontrole.

Ako se borimo proti klerikalizmu, se borimo v svetem prepričanju, da gremo v boj za svobodo slovenskega naroda, ki

more in mora v mogočni Jugoslaviji dobiti vse pogoje za svoboden razvoj vseh svojih duševnih in telesnih sil, da bo mogel stopiti v vrsto najprosvetlenejših in najnaprednejših narodov. Le tako je mogoče, da doseže slovensko ljudstvo zadovoljstvo in srečo že na tem svetu.

Klerikalizem se dá vreči ob tla samo z vztrajnim in sistematičnim delom na vseh poljih človeškega napredka, katerega bi se morali z vneto udeleževati vsi, kateri uvidevajo uničujočo škodljivost klerikalizma, in vsi, ki imajo količjak sposobnosti, da morejo odpirati od klerikalizma zaslepljenemu ljudstvu oči. Edina resna, dosledna ter uspešna politična organizacija v Sloveniji proti klerikalizmu je JDS., ki nastopa sedaj pri volitvah v zvezi Narodnega bloka. Kdor hoče Slovincem, kdor hoče svoji stranki, samemu sebi ter svojcem dobro, bo 8. februarja vrgel volilno kroglico v skrinjico Narodnega bloka, pa naj pripada sicer tej ali oni stranki, Šele, kadar bo strit klerikalizem,

**Sodrugji zvesti, demokrati,
volitve znova so pred vrati.
Po vsem Slovenskem gre en glas:
„Le ‚Domovina‘ je za nas!“**

na Kranjskem

je skrinjica Narodnega bloka in naša

2.

Nosilec kandidatne liste:
dr. Gregor Žerjav

bodo lahko tudi druge napredne stranke uspevale. Dokler tega ni, je treba, da se vsi napredni Slovenci združijo za Narodni blok. Za vse druge stranke pri teh volitvah oddane kroglice so proč vržene. Volilci morajo v lastnem interesu obsoditi zgagarje in koristolovce, ki so se postavili za kandidate, ker mislijo, da je 8. februarja samo lov na mandate. Ako Slovenci ne pošljemo demokratskih poslancev v narodno skupščino, bomo ostali brez zaščite in brez opore proti nasilju politikujočih duhovščine. Čim več bo Narodni blok v Sloveniji dobil glasov, tem večje bo število njegovih poslancev in tem večja bo njegova moč. Potem bodo Slovenci vsaj lahko kaj dosegli, hitreje bo pa tudi končan boj proti klerikalizmu, ki je že danes glede na politično moč v državi v zadnjih zdihljajih. Čim je klerikalizem čisto na tleh, potem na nastopijo druge stranke, če bo potrebno.

Te dni je prišla tudi iz Rima od svečega očeta vest, da je pritožbi naše vlade

radi politikujoče duhovščine ugodeno ter da je sv. oče ne le prepovedal zlorabljeni vero v politične namene, marveč tudi prepovedal, da bi se slovenska duhovščina sploh vtkala v strankarsko-politične boje. S tem je sam papež obsodil klerikalizem, kar utegne pomeniti začetek nove dobe, ko bo naša duhovščina ostala v cerkvah in pri službi božji in se ne bo več pehal za posvetno močjo. Začetek je storjen. Zato pa vsi napredni in pametni Slovenci skupaj, vsi na volišče za Narodni blok, da bomo potem izvojevali tudi končno zmago za svobodo in srečo slovenskega ljudstva.

Politični pregled

Ko so se klerikalni tigri še nahajali v vladi, a so se jim že majala tla pod nogami, so zagnali strašno tuljenje, kako da se bo začel svet podirati, ako vlado dobi Narodni blok in ako se razpišejo volitve. Rzasajali so, da bodo v Sloveniji klerikalni kulukarji skočili kakor en

za mesto Ljubljana

je skrinjica Narodnega bloka in naša

1.

Nosilec kandidatne liste:
Ivan Mohorič

na Štajerskem

je skrinjica Narodnega bloka in naša

4.

Nosilec kandidatne liste:
dr. Ljudevit Pivko

mož pokonci, v Zagrebu pa da bo brbljavi Radić dvignil boljševiški punt. Brezzobih tigrov se seveda ni nihče ustrašil. Narodni blok jih je z mokro cunjjo pognal domov, razpisal volitve in začel popravljati ter preiskovati njihove grehe. Klerikalni tigri so se z obvezano glavo in slabo vestjo priplazili skrivaj v domovino, gobezdavi Radić pa je v strahu za svoje veleizdajalske grehe šinil pod posteljo. Policija ga je za copate privlekla na dan in možak zdaj v celici čaka na plačilo; klerikalnim tigrom pa slovenski volilci pripravljajo takšno obsodbo, kakor so jo zaslužili s svojimi nečuvstvenimi ljudskimi sleparstvi, z lažmi in neizpolnjenimi obljubami.

V naši slovanski domovini sredi volilne borbe vlada skoro nekakšno zatišje. Tiste lahkoverne ljudske množice, ki so jih klerikalni tigri pred dvema letoma avtonomistično gonjo spravljali v burjo, se so polegale v spokojnosti in mrkem razčaranju. Tigri se letos ne upajo pred

Anton Stražar:

Krvavi denar

Povest iz minulih časov.

(Dalje.)

Znova je bila krasna cvetoča spomlad. Pa kljub temu je župnik Matijče prav zamišljeno zjutraj koračil po maravški cesti proti Zabrezju. Vso pot je imel v mislih ono šesto soboto po Veliki noči pred dva in tridesetimi leti. Takrat je bil dozor in čvrst mlad duhovnik, ki se je z naravo vred veselil življenja. A sedaj je skoro že upognjen župni pastir v isti fari, kjer je prvič nastopil službo. Zavest staranja bi še ne bila tako trla moža, le spomini, spomini!

Tisto soboto torej sta se s Šimnovcem domenila, da pojde Jurče v izrejo. Ali kaj vse je postalo iz tega fantiča! Kake velike izpremembe je doživel duhovnik Matijče v tem kraju vso to dolgo dobo... Znova se je ustavil vrh Bobovnika, ne le da si malo odpočije od strmega pota, pa da bi občudoval krasne Kamniške planine, ne! Potiplje po žepu v suknji, če ima še pismo umrlega sošolca dr. Stoklasa, ki ga mora izročiti Jurčetu. Videti, da je še na mestu, nadaljuje pot počasi dalje,

Ljudje na njivah ob poti so spoštljivo pozdravljali priljubljenega dušnega pastirja. Tudi on jim je odzdravljaj, ali govoril je le malo z njimi, kakor je sicer imel navado.

Videvši ga tako zamišljenega, so ljudje menili: Bogve, kaj je gospodu na srcu, da so tako otožni...

Kakor običajno za šesto nedeljo po Veliki noči, tako je bilo tudi to soboto svetišče sv. Lovrenca že vse okinčano za prihodnji slovesni dan, ko imajo Zabrežani žegnanje.

Po današnjem opraviu gospod Matijče ni šel na običajni zajutrek k Šimnovcu, kakor prva leta. Šimnovca že dolgo, dolgo let ni bilo na svetu, pa tudi njegova žena je že umrla in tudi njen drugi mož. Šimnovčeva kmetija je bila že v lasti druge rodovine, edini sin iz drugega zakonca pa je bil v ljubljanski šoli.

Gospod Matijče je krenil torej nizdoli proti okrajni cesti v Pod Zabrezje k Jurčetu, da mu odda pismo svojega rajnega prijatelja.

Jurče kakor žena Reza sta se zelo začudila in oveselila gospodovega prihoda. Na prijazno prigovarjanje se je gospod župnik usedel. Kmalu je imel pred sabo zajutrek; sevé, da ju ni užalil, je tudi nekaj malega použil. Ko sta pa bila z Jurčetom sama v hiši, mu je oddal

dr. Stoklasovo pismo, mirno, brez besede.

Radovednost je trla Jurčeta, kaj in kdo mu piše. Zato je takoj, ko je gospod Matijče odšel, stopil v kamrico in odprl pismo. Počasi je čital:

«Mojemu sinu!

Jaz bom že v večnosti imel odločeno svojo večno usodo — ko boš Ti, Jurče, bral moje pismo. Jurče! Gotovo si me večkrat preklinjal, to vem, ali daj mi vsaj sedaj spravljivo roko v medsebojno odpuščanje, ko že počivajo moje kosti pod zeleno odejo in čakajo vstajenja na strašni sodni dan.

Sedaj, ko to pišem, spoznavam, kaj sem zakrivil, ker se nisem poročil s Tvojo materjo, kakor je bila moja sveta dolžnost! Bolje bi bil storil, da bi še čakal z ženitvijo par let. V tem času bi si bil že zbral potrebnega denarja, ki sem ga rabil za svoj zdravniški poklic. Vsi danes uvidevam in se posebno kesam zaradi Tebe, ki si moj edini naslednik. Ako bi bil s Tvojo rajno materjo sklenil zakon, bi bil Ti danes drug človek kakor si sedaj — Jurče! Ničesar Ti ne očitam temveč le obžalujem Tebe in sebe.

Prva puščica se mi je vsadila v srce, ko sem Te videl v tihotapski družbi on kraj Brežic. Kar si pa pozneje počenjal

ljudstvo: po kaplanijah in orlovskih telovadnicah prirejajo skrite sestanke, kamor imajo večinoma le dostop neomajni njihovi kimavci. Tem si še tigri upajo goniti staro avtonomistično lajno in pogrevati prestano zelje sleparskih obljub. Pred obsodbo širokih plasti slovenskih volilcev pa trepečejo in kjerkoli preveč pomolijo glavo na sonce, se jim začne neusmiljeno topiti maslo, ki se je tekom zadnjih dveh let nabralo na njihovih glavah. Slovenski iztreznjeni volilci so letos mirni, toda napram tigrom neizprosni:

«Klerikalnih tigrov nikoli več!»

Ta glas gre letos od ust do ust. Mnogoteri klerikalni volilci sploh ne pojdejo na volišče, razsodnejši pa se odločno priključujejo fronti Narodnega bloka, ki ne ponuja nikakih tigrovskih obljub, temveč jasno in glasno kliče vsemu slovenskemu ljudstvu:

V znamenju svobode, enakosti in bratstva

se z združenimi močmi lotimo dela za gospodarski in prosvetni napredek naše velike skupne domovine Jugoslavije! Složno z brati Srbi in Hrvati presekajmo enkrat za vedno vozle brezplodnih prekanj in ljudskih sleparstev ter zastavimo lopato, kladivo in pero, da naši skupni domovini in vsemu troimenemu narodu izkopljemo zaklade prirodnega bogastva, da izkujemo veliko bodočnost, da v zgodovino zapišemo z zlatimi črkami početek srečnih dni!

Zmaga Narodnega bloka je zagotovljena. Kdor izmed Vas ima priliko prebirati tudi dnevna tekoča poročila o obupnih naporih vseh separatistov, o popolnem razkroju davidovičevcev, o pogubi bosanskih Turkov in naglem iztrežnjevanju Radičevih množic, — ta nam more le pritrditi, da bo Narodni blok nad takšnim brezizglednim položajem separatistov odnesel naravnost sijajno

zmago. Nasprotniki sami izjavljajo, da bo Narodni blok dobil 170 do 180 mandatov, kar pomeni daleko zadostno absolutno večino v narodni skupščini, kjer bo Narodni blok tekom štirih let izvršil vse potrebne zakone, uredil enotno upravo v vsej državi, izvedel vse določbe vidovdanske ustave, izenačil davke in tako postavil neomajne temelje za razvoj in napredek naše države. Mi Slovenci bomo tega pozitivnega dela in njegovih blagodatí deležni seveda tem bolj, kolikor bolj bomo po naših poslancih zastopani v Narodnem bloku. Zdrava razsodnost nam to pove. Čim več bo naših poslancev Narodnega bloka v Beogradu, tem odločnejše bodo zastopane naše težnje in potrebe. Ako pa si hočemo sami dolčiti grenki kruh opozicije s tem, da svoje glasove tudi tokrat oddamo klerikalcem in drugim jalovim obljubkarjem, tedaj smo se obsodili sami. Zakaj kakor pribito je že danes, da

klerikalni tigri nikoli več ne pridejo do besede in Radič nikoli več ne bo uganjal veleizdajalskih komedij.

Slovenskim volilcem je torej odločitev prav lahka: kdor hoče še nadalje razlivati žolč, naj tudi tokrat voli klerikalce. Kdor pa hoče biti deležen zadovoljstva in vzajemnega veselja pri delu za izgraditev močne in bogate lastne države, bo stopil v nepremagljivi tabor Narodnega bloka, ki je v Sloveniji postavil na čelo tako odlične može kakor so:

minister dr. Gregor Žerjav (nosilec liste na Kranjskem, 2. skrinjica), popularni narodni brec dr. Ljudevit Pivko (nosilec liste na Štajerskem, 4. skrinjica) in slovenski gospodarski strokovnjak Ivan Mohorič (nosilec liste v Ljubljani, 1. skrinjica). Poleg teh imamo okrajne kandidate, ki so delavni in vsega spoštovanja vredni može in ki zastopajo vse sloje: kmete, obrtnike, uradnike in de-

lavce, po našem geslu, da morajo složno sodelovati vsi sloji. Le dve fronti si v Sloveniji in v vsej državi stojita nasproti: na eni strani rušitelji države in sleparski obljubkarji, na drugi zmago nosna armada Narodnega bloka. Kar se opoteka med tema dvema frontama, bo pomandrano. Zato je vsak glas, oddan za g. Puclja ali g. Prepeluha in takšne mandatolovce, vržen v izgubo ali posredno celo v prid klerikalnim tigrom. Sveto spoštujemo vsakogar značaj in prepričanje. Toda tokrat, ko gre za odločitev velike usode in bodočnosti naše države, pozivamo vse prave narodne in napredne kmete, uradnike, delavce in obrtnike, da brez ozira na svojo pripadnost h katerikoli stranki oddajo svoj glas Narodnemu bloku in s tem pride nejo kamenček v izgraditev jugoslovenske državne stavbe. V teh velikih zgodovinskih trenutkih morajo pasti malenkostni strankarski oziri; v srcu nam mora biti odločnost in v mislih jugoslovenska domovina!

Sirom Evrope struji zadnje čase precejšnja politična živahnost. Parlamenti zasedajo skro v vseh državah in s tem je tudi politično življenje v tiru. Najhujša napetost in nasprotje vlada v rimskem parlamentu, kjer Mussolini s svojo fašistovski večino nesramno izigrava opozicijo in se sploh vzdržuje na površju z vsemi mogočimi sredstvi. Navzlic temu, da sta njegov položaj in ugled že silno omajana, izjavlja Mussolini, da se ne umakne za nobeno ceno in da bo raje

proglasil fašistovski diktaturo,

preden bi ga opozicija ugnala v kozji rog. Takšne grožnje so začetek konca. In četudi italijanski fašisti zadnje čase zopet predrzneje dvigajo glave, jih utegnejo tem preje zopet povesiti, ker italijanskemu ljudstvu prikipava nevolja do vrhunca.

sem doznal od ljudi in tudi od Tebe samega, ko sem stal ob Tvoji bolniški postelji in si v zmedenosti vse razodel. To me je popolnoma potrla. S trpečim srcem, kakor takrat, Ti tudi danes naročam:

Še imaš čas, poravnaj na tem svetu svoje dolge — kajti v večnosti jih ne boš mogel! Vedi, da Ti je to pisala že tresoča roka tik pred smrtjo ... Jurče, Jurče, ali me boš ubogal?

Prilagam Ti večino svojega denarja, porabi ga za poravnanje grehov svojih in svojega očeta, ki Te je ljubil in se vedno kesal svojega ravnanja v trpki zavesti, da nosi pol krivde na Tvoji usodi.

Izročam Ti končno svoj očetovski blagoslov in želim, da bi Ti ne bil v prekletstvo. Ljubi moj sin, še imaš čas, spravi se z Bogom in ljudmi! — Tako Ti kliče v zadnji pozdrav Tvoj oče

dr. Lovro Stoklas.

Jurčetu pade pismo iz rok s šopom papirnatega denarja vred, sam pa pobledi kakor mrlič ... Pol nezavestnega ga zalci žena in ga s pomočjo dekle spravi v posteljo. Po mrliču je nastopila vročica in Jurčetu je v glavi žarelo, žarelo ...

S težko okovano palico je v družbi drugih sejmarjev v ponedeljek pred Binkošti zarana stopal proti Velenju tudi Ilkovec iz Prapreč na običajni sejem. Mož je takole včasih malo prekupeval z voli, da je ujel kake goldinarčke za vedne potrebe.

Možakarji so bili zgodnji; ker še ni bilo nič živine na sejmu, krenejo v malo gostilno na zajutrek.

Ilkovec je takoj, ko je sedel za mizo, začel motriti prikupno krčmarico, posebnost se zato, ker ni govorila štajerske govorice. Domišljeval in premišljeval je, kje je videl to žensko. Naposled se odloči, da jo kar domače vpraša po njenem domu.

Baš je enemu njegovih sopivcev prinesla juhe, pa očka Ilkovec zastavi besedo: «I, onga, onga, ne zamerite no, vi pa niste Štajerka, ampak Kranjica!»

Prijazna krčmarica ga pogleda in se z vedrim obrazom nasmehne: «Oh, očka, onga — vi ste pa Ilkovec! Lejte no, saj sem Lukovčanka, po mleko sem včasih hodila k vam. Bog vas sprejmi, očka Ilkovčev!»

Ilkovčevemu očku se zdaj razjasni lice:

«Ongá, onga, kdo bi si mislil, da te zopet vidim, Micka Mihovčeva!»

Kar na naglo sta se pomenila. Ker pa zaradi vedno prihajajočih gostov ni bilo časa za daljši razgovor, se domenita, da Ilkovec ostane zvečer na nočevanju, da se pomenita o tem in onem. Sejem je bil dober. Očka Ilkovec je dopoldne kupil par včlov in jih popoldne že dalje prodal Koroščem, ki so dobro plačevali.

Zvečer pa se je podal v Brdarjevo krčmo. Vse prehitro jim je potekal čas, saj so si imeli tudi dosti povedati Polde Brdar je tako izvedel vse novice iz kraja, kjer je bila doma njegova žena; zvedel je o Pajkovi smrti v ječi, dalje o Jurčetu in še vse ostalo. Micka je s Poldetom vred poslušala in izpraševala in vmes pridno stregla očki Ilkovcu — onga.

Pa tudi Polde je ta večer povedal Ilkovcu vse svoje doživljaje: Z Opčin pri Trstu, o Pajku, ki ga je napadel, in o Jurčetu, ki mu je dajal denar. Dalje je doznal Ilkovec od Poldeta, da sta imela sprva gostilno ne daleč Ptuja, pred kratkim pa sta se preselila tu sem v Velenje.

Preden je naslednji dan odšel Ilkovec nazaj proti kranjski strani, mu je Polde natočil še dobrega brinjevca in obenem pomenljivo zabičal, naj zaenkrat še ne govori, kje se je nastanil s svojo ženo.

«I, onga, onga, kako si čuden, ali še nisi videl svetnika Janeza Napanuka v

V francoskem parlamentu, ki se šteje za enega najbolj kulturnih, so prejšnji teden doživeli par mučnih incidentov. Prišlo je

do spopadov med opozicijo in vladno večino.

Frčali so stoli, razsajal vihar pretenj in zmerjanj, predsedništvo pa se je zabarikadiralo za klopi in mize. Ste videli, ljudje božji, da spopadi in prepiri v parlamentu niso le naša »balkanska« posebnost, kakor to skušajo označiti klerikalni tigri, ki so v beograjski narodni skupščini sami uganjali največja kričaštva, temveč se take temperamentne stvari lahko prigodijo tudi med francoskimi poslanci, ki vendar zastopajo najkulturnejši narod v Evropi.

Nemčija je končno rešena dolgotrajne parlamentarne krize, ki jo je pritrjala že na rob propadanja. Za novega nemškega kanclerja (ministrskega predsednika) je bil pred dnevi imenovan dr. Luther, kateremu se je posrečilo postaviti

vlado tako zvanega meščanskega bloka, dčim so doslej Nemčiji krojili usodo socialisti. Z imenovanjem nove vlade se je bilo bati, da bo Nemčija padla v nove nepregledne krize, toda dr. Luther je pred parlamentom izjavil, da nova vlada ne bo uganjala prenapetih komedij, temveč nadaljevala politiko v pravcu dosedanjih vlad. Razumljivo pa je, da evropske velesile prav pazljivo motrijo razvoj dogodkov v Nemčiji in pazijo, da že v kali udušijo slehern izrastek tistih nemških nadutosti, ki so leta 1914. pah-nile Evropo v požar in klanje.

Dopisi

KRANJSKA:

VRHNIKA. Naši klerikalni boreci, v prvi vrsti znani Maroltov adjutant, kapaciteta juristov Godnič in rejeni Brenčič večer za večer

rom prirejšo po županovi komandi shode po tukejšnjih vaseh. Te shode pa skličejo iz bojazni pred demokrati in socialisti kar na tihem po svojih vaških zaupnikih šele po svojem dohodu. Tu vse vprek zabavlja čez vlado in državo. Svetovali bi politični oblasti, da se za te »Radičevce« nekoliko pobriga. Volilci! Kdo so pa ti agitatorji? Poglejmo jih v pravi luči in preiščimo jim nekoliko njihove obisti. G. adjutant je neki domišljav in ne baš briteh »fantiček«, ki skuša po Maroltovi protekciji priti do kakega dobrega korita. Za prihodnjo volilno dobo se je napovedal že za poslanca in g. ata župan so to kandidaturo že odobrili. Poznamo ga pa tudi še prav dobro iz časov bivše Avstrije kot plačanega priganjača tedanjih tihotapcev — pač dobra Maroltova firma. Nekateri kmetje ga že spoznavajo, zaradi tega ga celo njegova lastna stranka ni več volila za tajnika v Kmetijsko zvezo. G. župan ne morejo preboleti tega dneva in se še vedno poprašujejo, kaj je vendar vzrok temu, da se kmetje več ne pokore disciplini in da so si upali dati celo njegovemu adjutantu »brco«. G. Brenčič je popolnoma podoben popisnemu g. adjutantu in stremi tudi le po samem koritarstvu. Zastonj ne napravi za blagor kmeta ničesar; vsi njegovi računi — posebno od oskrbnitstva trga Vrhnika — so precej slani. Udeležuje se kot odbornik raznih korporacij le takih komisij, ki kaj »nesejo«. Za komisijo močvirskega odbora pa se je potrudil le g. Tršar. Tega mogočnega gospoda Brenčiča poznamo istotako dobro iz vojnih časov kakor njegovega tovariša. Vsi, posebno pa kmetje, se prav dobro spominjamo, da je bil g. Brenčič strog komisar glede prisilne oddaje sena. Marsikateremu kmetu je odvzel ta veliki gospod zadnji voziček sena. Kmet je moral na to živino prav poceni prodati vojaški oblasti, ali mu je pa od glada poginila. O g. Godniču ne bomo dosti govorili, ker je postal za nas politični mrlič. Usoda njegovega izvrstnega juridičnega talenta ga je pred dnevi zanesla nekam proti štajerski strani. Pri nas na Vrhniku je služboval kakšni dve leti pri tvrđki Globus kot navadni knjigovodja III. vrste ter je bil pred kratkim nenadoma iz službe odpuščen.

znamenju, onga, s prstom na ustih, da je molčal, kaj se je češka kraljica izpovedovala! I, onga, kaj ti rečem, Polde: tudi jaz polagam prst na usta! Pa srečno zdaj, zbogom! Še se bomo videli!»

Možak jo počasi mahne po cesti. Micika in Polde pa sta s prava gledala za njim, dokler ni kraj trga izginil za oglom.

«Micika, ti je dolgčas, ko vidiš Ilkoveca, kako jo maha v domači kraj, ti pa moraš biti tukaj?»

«Kaj mi bo dolgčas, Poldek — moj dom je pri tebi!»

Žena ljubeznivo objame svojega ljubljenega moža in oba se zadovoljno vrne-ta v hišo.

XXVI.

Pri Jurčetu so meli praso. Ko so pa videli gospodarja v dimniku, so se od groze razšli vsak na svoj dom...

Jurčeta je čimdalje huje grizla nemirna in pekoča vest zaradi hudodelstva na Opčinah in splošno zaradi vseh ne-pčštenosti v zavoženem življenju. Godilo se mu je enako, ko bošemu otroku, ki se mu v nogo zabode trn; kolikorkrat

potem prestopi, pa ga zbode. Še bolj pekoča in nadležna je postala Jurčetova vest, odkar je bral pismo svojega očeta. Osebito začne besede v pismu so mu vedno zvenele: »Izročam Ti svoj blagoslov — da bi Ti ne bil v prekletstvo!« Napadi divjosti so ga čimdalje huje prijemali. Splah so vsi okoličani le splošno rekli: »V koži tega človeka bi ne bilo dobro biti — saj je že ves obseden!«

Koncem polletja 1880. je bilo. Znova je Jurčeta napadla blaznost. Nekaj časa je razsajal okrog doma, nato si je pa za pregel konja v voziček in se odpeljal. Domači so bili kar zadovoljni, da so se takšnega gospodarja vsaj za par ur iznebili.

Prvorojeni, že osemnajstletni Jurčetov sin Lovrenc je rekel materi: »Veste, mama, kar naš oče uganjajo, je pa že strašno. Tako ne more dalje!«

«Hudo kazen imamo, ljubi sin — ali potrpi; nad Bogom ne smemo godrnjati. On že ve, zakaj je nam vse tako naklonil.»

Na te materine besede je sin obmolknil in šel na skedenj pripravljat, da pridejo zvečer menci met proso.

Mimogrede pa se moramo še nekoliko pomuditi pri nekem drugem hudem klerikalnem »petelinčku«, to je krojač g. Tomšič z Verda. Ta človek, ki živ od raznih političnih strank, si je upal pretečeni teden v gostilni »pri Hrenčcu« v nekem izzivajočem govoru izustiti: »Vsakogar, ki ne bo z nami volil, imenujem barabo. Tukaj med nami sta k sreči le dve taki barabi!« Vprašamo g. Tomšiča in vse njegove verdjanske somišljenike, ki poznajo vse tukajšnje zakonske in druge razmere, kdo je večja baraba: ali tisti, ki kot oženjen mož v svoji osivelosti še skače čez osi zakonskega jarma, ali tisti, ki po svojem lastnem prepričanju odda volilno kroglico? Še celo sam naš župan g. dr. Marolt je na Martinovo nedeljo po proračunski seji ugotovil: Vzrok, da sem pri današnji seji glede predloga o povišku svoje plače propadel, je le ta, da nekatere moje vzorne katoliške odbornike bolj vleče vroča ljubezen v Zaplano na žegnanje »pastirjev in pastiric« kakor k občinski seji. G. Tomšič, sedaj ima »Slovenec« besedo. Z odgovorom Vam zapet postrežemo »barabe«, ki se bodo odslej vaše krojaške obrti izogibale.

GORENJI LOGATEC. Minulo nedeljo smo imeli javen shod volilcev, na katerem sta se nam predstavila naš srezki kandidat dr. Albert Kramer in njegov namestnik D. Lapajne. Shod je bil izvrstno obiskan. Klerikalcev ni bilo zraven, če-ravno je bil shod javen in so bili politični nasprotniki potom »Domovine« še posebej povabljeni. Uvideli so pač, da se tigrovske politike ne da zagovarjati. Oba kandidata sta imela srečen dan. Razložila sta nam politični položaj in važnost predstojećih volitev, zlasti za nas obmejne prebivalce, tako jasno in preoričevalno, da sta nas le še podkrepila v naši trdni veri in neomajnem zaupanju v naše stare narodne in državne ideale. Razšli smo se s sveto zaobljubo v srcu, da bomo v kratkih dneh do volitev in na dan volitev samih storili vse, kar je v naših močeh in kar dolgujemo sebi, državi in svojim potomcem. Shod je potekel brez najmanjšega nesoglasja. Proti koncu je pripeljal čevlarski mojster Zupančič iz Dolnjega Logatca par svojih komunistov, ki so se pa vedli popolnoma mirno in »stojno«. Kakor se čuje, je g. Zupančič postal ko-

Nekaj časa je Jurče brez namena dirjal s konjem po cesti, nato pa mu hipoma šine v glavo, da krene k svojemu staremu pajdašu Jaku v Prelesje.

Skoro sem pozabil povedati, da se je tudi Jaka nekaj let po izvršeni tatvini na Opčinah, ko se je zadeva že umirila, naselil v Prelesju, si z ugrabljenim delom postavil novo hišico, uredil pekarijo in začel tudi trgovati z žitom in moko. A tudi njemu krvavi denar ni prinašal posebnega blagoslova. Marsikatera spekulacija pri trgovanju se mu je izpodnesla in kolikor je na eni strani pobral dobička, ga je ob drugi priliki zopet gladko izgubil. Počasi je postal previdnejši in je za silo izhajal s svojim obratom. Jurče se je večkrat oglašil pri njem, pa vselej je bilo enako: zaprla sta se v stransko sobo, nekaj časa mirno govorila in pila, nato pa se začela prerekati in tudi ruvati in lasati. Parkrat sta celo že dirjala okrog oglov. Ljudje, ki so videli takšno njuno početje, pa vendar pri vseh govoricah niso dognali, kaj imata moža med seboj.

(Dalje prihodnjič.)

minist v pravem pomenu besede. On je namreč svojo delavnico iz proste volje preuredil v komunistično zajednico, do katere imajo vsi njegovi pomočniki in vajenci enake pravice. Tudi njegova hiša je že last te zajednice. V Zupančičevi delavnici se dela samo po 6 ur na dan. Dohodki se skupno porabljajo. Mojster ima iste pravice kot pomočniki in vajenci. Kje je še kaj takih idealistov?

ZIBRŠE. Naša vas spada pod občino Rovte, ki glede svoje naprednosti po pravici ali po krivici ni na najboljšem glasu. To nas Zibršane boli. Zato smo sklenili, da bomo pri sedanjih volitvah pokazali svetu, da nismo tako zaplankani, kot bi kdo mislil. Res smo hribovci, ki živimo bolj sami zase, pozabljeni od vsega sveta. Imamo pa tudi svoje potrebe. Letos smo dobili svojo enorazredno šolo, pa stavbe za šolo še nimamo. Sami bi jo tudi težko zmogli. Treba bo prositi pomoči. Ali naj jo prosimo pri tistih, ki le rujejo proti državi in bodo zato brez moči, ki samo obljubljajo, pa ne izpolnijo, ki so doslej rezali sebi bel kruh, nam pa ovsnega? Ne, tega ne bomo storili. Kot zvesti državljani, kot neustrašeni čuvaji državne meje bomo šli v volilni boj za državo, ki nam bo gotovo pomagala postaviti primerno šolsko poslopje in popraviti zanemarjena pota. Klerikalci nas ne bodo več sleparili.

JEŽICA. Za zadnje volitve v narodno skupščino je zbral naš župnik g. Košir svoje bojovite klerikalce v orlovsko telovadnico. Rjuli so tam notri kakor afriški divjaki in vendar so bili izbrana četa tiste sorte ljudi, iz katere sestavlja „obertiger“ dr. Korošec sedaj slovensko falango. Da je v tej „slovenski“ družbi tudi znani gospod Bizjak, je umevno. Tam v tempelju orlovske ideje so župnikovi klerikalci pretepali vsakogar, ki ni bil povsem za dr. Brejca. Med temi pretepači si videl skoro same Orle, torej „upapolno“ mladino. In ko je bila nekemu pristašu SKS milostno dana beseda, so zatulili župnikovi bojovniki in pustili pasti zbor. Tako je bil odrezan od zborovalcev govornik, ker ni hotel iti za župnikom in dr. Brejcem. Ljudje božji, če boste kdaj hoteli vedeti, kako slovenska sleparska stranka udriha po svobodi prepričanja, kar zaprsite na Ježico. da Vam je ženski župnik g. Košir vodi političen in javni shod. Naprednjaki na Ježici tega ne bomo nikdar pozabili. Pa tudi tega ne, da je župnik g. Košir na predvečer volitev glasno pozival: „Možje, fantje, jutri pa volimo vsi skrinjico numero ena!“ Bratje Orli, ko ste zadnjič odpravljali Vaše mlade fante k soldatom, in ko so bili na vladi Vaši ljudje, kam so Vam ti ljudje spravili Vaše fante? Gospodarji, ali niste slišali, da bo draginja konec, če pride dr. Brejc na vlado? Kje je moka po 5 kron kilogram? In obljubovalo se je, da ne bo skoro nič davkov. Gospodarji, vi že veste, kakšni so klerikalni davki. In blažena avtonomija? Napolnili so farovže z denarjem, skušali skomandirati klerikalnim zadrugam mastne dobičke, avtonomijo pa so spravili za slabe čase, da bodo zopet farbali z njo. Torej, volilci, vsa politika Slovenske ljudske stranke je en sam, dve in pol leti dolg švindl. Korošec ima visoko ministrsko plačo, ima jo Sušnik, imajo jih drugi. Tudi agitatorjem se ne godi slabo. Vprašajte torej našega župnika, če bo še naprej agitiral za dr. Korošca in skrinjico „numero ena“. Ti ljudstvo, pa nimaš od tega nič, trikrat nič. Zato ne poslušaj volkov, ki hodijo v ovčjih oblačilih. Zanesi se nase in na svojo razsodnost ter zaupaj krmilo države narodnim jugoslovenskim možem. Narodni blok je rešitelj vseh iz neznosnega položaja, v katerega nas je zapeljal klerikalni zmaj. Dr. Zerjav je edini resen nasprotnik klerikalnim sleparjem.

IHAN. „Domoljub“ se je nedavno obregnil ob naše gasilno društvo in nagromadil celo vrsto laži. Naše gasilno društvo deluje zelo vztrajno, kar je razvidno posebno iz tega, da si je po triletnem obstoju nabavilo štirikolesno brizgalno, preko 100 metrov novih cevi, več drugih potrebnih naprav ter si postavilo tudi svoj lastni dom, v katerem so se že priredile igre in strokovna predavanja. Kar se tiče požara v Studu, so bili ravno ihanski gasilci prvi na kraju nesreče ter se udeležili rešilne akcije pri gasilnem društvu Pšata, ki je prvo prihitelo z orodjem. Tudi na Mali Loki, kjer je strela užgala kozolec, so se ihanski gasilci udeleževali gašenja skupno s tovariši s Pšate. Le žal, da ni bilo dobiti vode. Ako pa požara nismo takoj opazili, ni temu krivo gasilno društvo, saj nimamo nastavljenih čuvajev, da bi naznanjali ogenj. Zakaj pa ni obrekovalec stal vrhu strehe, ko je bila nevihta in je treskalo, ter pri prvi nesreči pozval na pomoč gasilno društvo, ako mu je dobrobit bližnjega v resnici tako pri srcu. Zakaj ni lažnivi dopisnik, čigar ime nam je znano, potegnil za vrv in udaril plat zvonca. Saj je vendar njegova klika vedno okoli zvonika. Kako puhlih možgan je ta prvak pokojnega „Domoljuba“, se vidi najbolj iz njegovega poročila, ko poroča, da je bilo predavanje v gasilskem domu o prvi pomoči živini v sili protiversko. Tudi se mu ni izpolnila pobožna želja, da bi vlada razpustila naše društvo, ker ni za to nobenega povoda. Pač pa je dovolj povoda za razpust izobraževalnega društva v Ihanu, ker že več ko 10 let ni bilo občnega zbora. Upamo, da bo dopisniku to zadostovalo. „Domoljub“, ki je tako uren z objavljanjem lažnivih poročil, pa je tako že prejel plačilo s tem, da mu je vlada odstrigla rep in zavezala jezik. Naše gasilno društvo je nepolitično. Z veseljem pa bomo seveda sprejeli vsako podporo, ki nam jo morda nakloni minister g. dr. Zerjav.

PREDDVOR. Tukajšnja orliška načelnica, znana po svoji telesni, še bolj po duševni lepoti, se je močno zaljubila v nekega Rusa, misleč, da je grof. Sedaj je pa kar naenkrat zvedela, da je to čisto preprost človek, navaden delavec. Takoj mu je ljubezen odpovedala in svojo roko je dala orlovskemu tajniku g. Š. Rus je sedaj zagrozil, da bo ustrelil njo in pa g. Š. Parkrat jo je že napadel s samokresom v gostilni, pa so jo drugi obranili. Dekle si sedaj ne upa nikamor več samo; zato jo na kako veselico v Predvor ali pa v Šenčur, podnevi ali ponoči, morata spremljati sedanjí njen ljubimec in pa tukajšnja orliška predsednica, ki jo poznamo kot Marijino družbarico ter tudi kot izvrstno plesalko in igralko. Rus jo čaka navadno v „gmajni“. Nam se smili ta divna Orličica; ravno tako njen fant in njena spremljevalka. Poslednji ob enem čestitamo, da je v tako poznih letih dosegla čast orliške predsednice. Prosimo jo le, da bi nas poštene ljudi pustila pri miru in raje s svojim jezikom branila svojo deklško čast, da bo bolj vredna hčerke Marijine.

PREDDVOR. Nekdo, katerega dobro pozna dotični krajač, ki je v svoji preveliki pobožnosti zaspal pri polnočnici v cerkvi ter z mirnim spanjem in spovednici ne meneč se za službo božjo čakal belega dne, zagovarja zdaj krojača v „Domoljubu“, da tega ni storil iz pijanosti, marveč po napornem delu pri šivanju. Mi bi lahko temeljito ugovarjali, toda naj bo za enkrat; ugotovimo le, da je bil krojač svoje dni tudi v samostanu, kjer se učijo premagovanja, in tega bi se bil lahko zavedal, pa če tudi že ne bi bil spal šest noči. — Zdaj pa nekaj besedi o naših gledaliških odrih, ki jih imamo v naši fari kar dva. Vidimo pa, da

imajo „liberalci“ bolj pametne igre kakor klerikalni Orli, ki so celo v adventu, ko je vendar čas pokore, imeli prireditev z gudbo in plesom. Obsojam, da imajo naši Orli tudi o postnem času take pohujšljive predstave, da je mene sram, če jih vidim. Prejšnji gospod kaplan Hostnik so bili zoper to in sploh k poedinim predstavam otrok niso pustili. Zaradi tega so ga pa nekateri Orli tako obrekovali, da bi g. kaplan gotovo sodnijsko postal, če bi bil vse doznal. Jaz pa lahko govorim, ker sem jih sam slišal. Ali si še upate reči, da sem lažnik? Vendar iz naše orlovske družbe izvzamem kaka dva para, ker so res dobri in poštene in se ne vtikajo v take stvari. Zdaj se bližajo volitve, pri katerih imajo Orli naravno obilo posla z agitacijo, pa tudi le nekateri takšni nemirneži in častilakomneži. Pri tem trudapolnem delu jim pa še pomagata neki vrvar in gostilničar iz Tupalič (po imenu Nacek) ter neki cementni „ceglarček“ z Gornje Bele. Ti častihlepni možički prav resnično na vso moč upajo, da bodo postavljeni za kake klerikalne ministre v Predvoru. Mi bi jim to sicer privoščili, toda vidimo in vemo, da jim stvar ne gre od rok. Naša skrinjica je samo druga! — Naročnik.

BOHINJSKA SREDNJA VAS. Slabo znani klerikalni kandidat Sernec hodi k nam agitirat na ta način, da se le skrivaj predstavlja radovednim volilcem, ki bi splošno prav radi spoznali, kako izgleda ta mož, ki nam je elektriko vzel in jo dal deželi. O Sernecu vemo, da se od tistih časov ni prav nič poboljšal, niti izpremenil, razen da mu je trebušček postal še popolnejši. Njegovo previdnost, da se boji pred nejevoljnimi kmeti javno nastopiti, sicer prav cenimo, čudimo se pa vendar, kako se drzne tak človek loviti ljudsko zaupanje, ko ima sam slabo vest in se zaveda, kako ga imamo zapisanega. Pa tudi iz časopisov izvemo sedaj sproti o inženirju Sernecu take stvari, da se za naše glasove lahko kar pod nosom obriše. Vrhu vsega tudi vemo, da inženir Sernec nima in niti ne bo imel smisla za naše kmetijske zahteve, da bi verski zaklad vrnil planinske pašnike, da bi Bohinj dobil sirarsko šolo, da se konča šikaniranje od strani poedinih gozdarskih organov in tako dalje. Sernecu mi skratka nič ne zaupamo in ga ne bomo volili. Naša skrinjica je druga! — Kmet.

KOPRIVNIK NAD BOHINJEM. Zadnje dni je bilo pri nas slišati, da se nam bo letos zgradila cesta iz Jereke na Koprivnik, ki jo že dolgo let pričakujemo. V nedeljo po maši sta prišla k nam v hribe resnično dva gosposka moža! arja. Neki klerikalec reče: „Eden teh dveh je inženir za novo cesto, eden pa poslanec iz Beograda!“ Pa se je hudo zmotil. Bila sta le navadna klerikalna politikarja, ki sta prišla k nam loviti kroglice. Prvega, debelega, smo spoznali za kandidata Serneca, drugega pa za tistega kaplana, ki je med vojno sedel v Srednji vasi pri aprovizaciji. Na shodu, ko smo se radovedni zbrali, ni bilo nič govora o novi cesti, temveč samo o zlatih obljubah in kako da nam bo gospod Sernec z neba zvezde klatil, ker imamo to srečo, da bivamo v najvišji fari na Kranjskem. Nekaj časa smo Serneca poslušali, nato pa se začeli smejeti in se razšli v soglasnem prepričanju: Ta mož ni za nas. Kandidat Sernec ne zna drugega kot elektriko. A ravno mi Koprivnikarji elektrike zato nismo dobili iz Savice, ker je takrat v tej zadevi imel glavno besedo g. Sernec. Takrat nas je omalovaževal, češ, čemu bo rovtarskim Koprivnikarjem gosposka elektrika. Danes pa

lovi naše glasove in je toliko drzen, da se upa k nam prihajati s sleparskimi tigrovskimi obljubami. O g. Sernecu se sploh čuje toliko stvari, da se kar čudimo, kako se ta mož še upa hoditi k nam. Tudi mi Koprivnikarji v hribih marsikaj vemo in izvemo in smo že vsi sklenili, da nas tak mož v parlamentu ne bo zastopal. Njegovemu spremljevalcu v črni suknji bi pa tudi ne bilo treba hoditi ljudi begat za kroglice, saj nas je že dovolj zbeegal pri aprovizaciji v vojni in vsi vemo, kako zna biti sirov, dasi se zdaj hlina za angelčka. Naš gorenjski mož in kandidat pa je edino Ambrožič iz Ljubnega, čigar skrinjica bo druga. Ta nas pozna za poštenjake, mi pa njega. Zato bomo drug drugemu zaupali in dne 8. februarja oddali kroglice v druge skrinjice in nikamor drugam. Kdor jo bo dal v prvo, ga bo elektrika stresla. Le tega se zavedajmo. Letos bo precej pripravno, ker bomo na Koprivniku imeli lastno volišče. Rečemo pa, da nam je potrebna samo druga skrinjica; ostale lahko kar mirno pustite v dolini, da ne bo preveč voznine za praze škatle in zastonski trud. Vsi na delo, da bo zmaga naša! Koprivnikarji poznamo samo druge skrinjice! — Koprivnikar.

BOŠTANJ. Kot samotni popotnik tihe Mirenske doline sem korakal po skoro prašni cesti, dasi bi morala biti sedaj največja zima, in tako sem prišel zopet v Boštanj. Na moje veliko veselje sem opazil tu, da sokolsko društvo lepo napreduje. V kratkem bodo igrali igro «Stari grehi». Kar se pa tiče klerikalizma, je ta v zelo slabem stanju, tako da so začele nekatere Marijine družbarice skrbeti za naraščaj. To je zadnje sredstvo za obnovo nekdanjega močnega tercijalizma v Boštanju. Sokol je razpel svoja močna krila nad tukajšnjo mladino, ki je ne pusti več v kremplje črnega klerikalizma.

Opazovalec-popotnik.

ST. VID PRI STIČNI. St. Vid je največja žara na Kranjskem in lepo življenje bi lahko imeli, ako nekateri farani ne bi bili tako zagrizeni in zaslepljeni klerikalci; vrhu tega se pa še dušni pastirji vtikajo v politiko, nagovarjajo ljudi k svoji stranki in imajo nekatere volilce kar na špagi. Potem se zberejo v kakšni hiši in imajo nepotrebne govore o avtonomiji in drugih tigrovskih sleparijah. Ubogi kmečki trpin, ali se nisi še zbrihtal iz svoje omamljenosti? Vsaj do 8. februarja naj padejo vsem zaslepljencem luskinе z oči! To je dan naše rešitve, ko se otresemo laži in hinavščine! Stopajmo naprej, ne nazaj! Še imate časa, da vsi z lastno pametjo pretresete, koga boste volili, da pozneje ne bo kesanja. Kdor se je že odločil za Narodni blok, je na pravi poti. Naša skrinjica je druga! —

Kmečki demokrat.

VELESOVO. Volitve se bližajo. V našem kotu je še precej mirno, pa vsaj drugega ne kaže. Brodarjev Janez iz Hrastja mnogo bolje napravijo, da gredo koledovat na gore kakor v nedeljo 18. t. m. Seveda sami si ne upajo, zato peljejo nekaj svojih backov in priganjancev s seboj. Štefanja gora ima pa tudi dve vasi. Vseh volilcev je okrog 30. Treba jih je po hišah poiskati in gnati v en hlev. To gre že trda tigrom! Po gorah pa res še ni bilo shodov. Bolj svež zrak pa je tam gori in ljudje mogoče bolj dovzetni za take nauke. Pri nas pa ni tako. Če pridejo oče Brodar ali pa urednik Smodej k nam na kak shod, se morajo zapreti, da peščici ljudi ob zaprtih stenah lahko koledujejo, kako slabo se jim godi. Drugače si ne upajo. Kaj vse pa so nam dobili tigri? Le pogledajmo: Zvišali so nam davke, vojaki tudi ne

služijo doma, avtonomija — sveta nebesa za tigre — pa je zaspala v tigrovskih želodcih. Kje so pa še druge obljube? Dovolj je. Siti smo obljub. Obračunali bomo s tigrovsko stranko, šli 8. februarja vsi na volišče in spustili kroglice vsi v drugo skrinjico za Narodni blok, ki bo najmočnejša stranka v državi in od take imamo kaj pričakovati.

V. T.

BELA KRAJINA. Neki belokranjski kmečki pesnik nam je poslal tole lično pesmico, da vidijo tudi drugi, kako zaupanje je tam v Narodni blok. Pesmica slove:

Mali Lojzek kukurí,
visok koma pet pedí;
hud je kakor kókot mlad,
komandiral vse bi rad.

Zleze na pridíšnico,
vpíje, péni se tako:
«Če boš volu »eselesí,
pojdeš z manom do nebes.

Če pa Niko Zupaniča,
pošljem črnega hudiča,
da te kar pohrustal bo
ali vrge! v pekla dno.»

Belokranjec pa je zvít,
on ne da se prevarit:
v prvo škatlo figico,
v drugo skrinjo kuglico;
ta je naša, prva ne,
prve se ogibajte!

BELA KRAJINA. Iz Petrove vasi, Planine in Talčjega vrha prihajajo poročila, da bo volitev 8. februarja pokazala klerikalcem preobrat. Pri zadnjih volitvah je dobila SLS skoro vse glasove, toda je bilo to takrat, ko so vsi menili, da je SLS naš spas. Lepo sta se do zadnjih časov «guncala» dr. Korošec in Radič, vsak na eni strani deske, ki jo je držal na hrbtu naš kmet. Toda kmet ni vedno takšen, da bi kar vse držal kakor mula in se pod bremenom samo križal. Zadnjič je eden smuknil in pogledal, kako je to, da se je teža zmanjšala skoro za en cent. Ej, kaj je bilo? Radiču je spodletelo in padel je v greznico. Sedaj še čakamo, da bi tudi drugemu našem mučilcu tako spodletelo... Naj nas klerikalci le prosjačijo, mi stojimo za Narodni blok, katerega bomo volili. Vsak na volišče, vsak naj misli s svojo pametjo ter naj ne sede na klerikalne obljube. — Belokranjska podružnica SPD bo priredila veliko tombolo 3. maja t. l. Pripravljeni so že dobutki, ki so razstavljeni v Ljubljani pri g. Ivanu Černetu, Dunajska cesta, in sicer: kompletna kuhinjska oprava, spalna soba iz hrastovine, šivalni stroj, pisalni stroj, kolo in knjižnica. Poleg tega bo še 100 raznih dobtkov. Dela za Planinski dom na Mirni gori se nadaljujejo. Temelj je v treh četrtinah že gotov; cisterna je pripravljena, da se bo na spomlad samo še zacementirala. Apnarja je dobil predsednik g. Zagažen v Kamniku.

METLIKA. Nemaničeva barka je dobila veliko luknjo in se je začela potapljati. Njegove obljube so ostale neizpolnjene in zato se ljudstvo obrača od Slovenske ljudske stranke. Zdrava pamet namreč uči tudi najbolj zakrknjene, da človek, ki enega psuje, ne more pri ravnoistem doseči še bogatih darov. Naši klerikalci so pa vedno mislili, da morajo doma prav pošteno udrihati po Srbih, da bodo dosegli potem čim lepše uspehe. Kakšni so ti «uspehi», vidimo: Davki večji, fantje v Albaniji, ceste skrajno slabe. To nas je torej napotilo, da se enkrat obrnemo do take stranke, ki ne bo imela kakih 20 tigrov brez zob, ampak 160 poslancev, kakor jih bo imel Narodni blok

v vsej državi. Potem so naši uspehi sigurni. Zato, Metličani, vsi za dr. Zupaniča!

ADLEŠIČI V BELI KRAJINI. Našega malega Lojzka «Domovina» jako peče in prav hinavsko zavija, češ, kako grdo piše o svetem misijonu. Ali smo mi krivi, če se je pater napil, da ni mogel spovedovati. Čudno, da nikoli nič ne pove o Marijinih devicah, ki jih vedno kaj piči, da otečejo. Vprašamo ga tudi, kako gre kaj s hranilnico? Toliko je bilo kričanja in skakanja, pa se nam vidi, da so danes naši Rotšildi v zadregi in da bo Lojzek lepega dne svojo «šparkaso» lepo zaklenil. Svetujemo mu prav resno, da naj ne vlači v cerkev stvari, ki ne spadajo tja. Njegovega psovanja smo siti do kraja in če še ne bo miru, naj posledice pripiše sebi. Belokranjci potrpiamo dolgo, kadar pa počti, počti pošteno.

ADLEŠIČI V BELI KRAJINI. Naš prečastiti se kar ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi mnogo bolj pametno storili, če ne bi svojih skromnih duševnih sil do dna porabili. So pa ta gospod tak prosvetni delavec, ki pravijo, da je pač vseeno, če mladina kaj zna ali pa ničesar. Zadnje dni kar škriplje po našem selu. Saj pa tudi lahko, ker njegovi mežnarji v potu svojega obraza letajo od hiše do hiše in pobirajo podpise proti najhujšemu hudobcu v vasi, ki menda uči mladino v jugoslovenskem duhu. O, tristo zelenih, prečastiti, kaj bolj pametnega Vaš veleum sploh ne premore. Ob priliki boste dobili od svojih vernih faranov par krač več, saj veste, zato, ker ste neprekosljiv modrijan. Saj vemo, majhni ste, pa bi bili radi veliki kakor pač vsak otrok. Tako, prečastiti, za enkrat naj bo dovolj; samo to naj še povemo, da dobite ob ugodni priliki namesto krače kozarček bencina in krtačo. Zakaj, boste pa že počasi pogruntali. — Pax hominibus!

ADLEŠIČI V BELI KRAJINI. Našemu Lojzku je politika popolnoma zmešala glavo. Ker ga razen par žen nihče ne obraja, ga to strašno jadi. Sedaj bi rad učitelja proč spravil. Ker je gospod minister prepovedal razna otroška društva, je učitelj moral prebrati tisti dopis, ki ga je dobil od predpostavljene oblasti. Zato hodijo sedaj Orli od hiše do hiše in pobirajo podpise proti učitelju. Lojzek se je pa tako zaletel, da je rekel, da ne bo maše v Adlešičih, če ne gre učitelj proč. Razume se, da bo za to svoje delo prejel zaslužno plačilo. — Kar ta človek počne, je že preveč.

BUČKA. Neki narodni pesnik nam je iz Bučke poslal naslednje stihe:

Preljubi Kopitar Andrej,
al' maš «Domovine» še kaj?
Ti «Domovino» nam daj,
sam «Domoljuba» imej!
Bog živ' te, Kopitar Andraž,
čeprav «Domovine» ne daš!
Če priden ne boš,
povhen iztresem ti koš...

DRAGA. V nedeljo 4. t. m. nas je obiskal g. Škulj. To pot nas ni toliko zabaval s svojimi cestnimi načerti, zato pa je udrihal po Prepeluhu, ki mu je hotel s svojim shodom «ukrasti» nekaj glasov. Pri nas bo g. Škulj le malo opravil; naj ne misli, da mi vse verjamemo kakor v Starem kotu. V Starem kotu gradi cesto že celo večnost, pa je še danes nimajo in jo tudi ne bodo imeli, ako jo bo gradil g. Škulj. Mi Dragani smo danes že uverjeni, da vsi taki politični komedijantje kakor gospoda Škulj in Prepeluh ne bodo nič opravili, akotudi bi bili izvoljeni za narodne poslance.

Saj se poznamo že iz leta 1923. Kaj ste nam vse obljubili? Avtonomijo, raj na zemlji itd.! Kaj ste napravili? Nič! Ta vaš politični lim ne bo dober niti za Stari kot, kajti dvomimo, da bodo Starokotarji šli tudi tretjič na lim. Ali mislijo ti gospodje, ki pridejo k nam lovit glasove, da se bomo znova prerekali še šest let? Ali ni dovolj teh političnih slepomišenj? Hočemo tudi mi, da se naša država na znotraj učvrsti in da pomeđe vse te politične laškoživce, ki jim delo ni mar. Republika, avtonomija in kakor se že vsem tem stvarom pravi so le politične zvijače za farbanje volilcev. Kaj mislite, da se bo v republiki in avtonomiji pohajalo in nič delalo? Bodite pametni in pogledjte druge države, kjer imajo republiko. Povsod se mora delati in baš v avstrijski republiki trpe bolj kot pri nas. Zato pa naj vsak volilec, ako hoče, da se kmalu pride do blagostanja, voli le one, ki nam bodo res učvrstili našo državo. Zapomnite si, da smo imeli 21 klerikalnih poslancev, ki niso napravili ničesar; izsesavali so le državno blagajno, zato so nam pa davke povečali. Pogledjmo pa Samostojno demokratsko stranko, oziroma njene voditelje, predvsem dr. Žerjavo. Ta ni bil niti poslanec, pa je vseeno toliko koristnih stvari napravil, da ga lahko štejemo med najzaslužnejše slovenske može, ker on ima srce in roko za vsakogar, pa naj si je tudi njegov politični nasprotnik. Tudi mi Dragani se ga hočemo okleniti, ker vemo, da nam ni štel v zlo, da smo do sedaj druge volili, in ker smo prepričani, da se bo ob potrebi spomnil tudi na nas. Zato pa hočemo na dan 8. februarja vsi voliti Narodni blok in bori telje za bratstvo, enakost in svobodo. 2 skrinjica je naša. — s e l.

STARI TRG PRI ČRNOMLJU. Na zadevno prošnjo potrjujemo, da gg. Josip Kaušek in Pavel Pešelj nista pisca dopisa pod gornjim naslovom in tudi nista z njim v nikaki zvezi. — Uredništvo.

STAJERSKA:

TURJE PRI DOLU. Dovolite, g. urednik, da se tudi jaz oglasim v Vašem cenjenem listu. Bil sem, žal, več let naročnik «Slovenskega Gospodarja». Ko sem čital zadnjo številko «Slovenskega Gospodarja», se mi je tako ogabil, da ga sploh ne morem več. Na najostudnejši način napada «Slovenski Gospodar» ljudstvu naklonjene in delavne samostojne demokrate iz sosednjih krajev, in sicer z dopisi od Sv. Jederte, Hude jame, iz Trnovega in Rimskih toplic. Jaz takega zmerjanja ne prenesem in mi ni nikakor ne gre v glavo, da bi res katoliški list mogel tako psovati. — K m e t.

TRBOVLJE. Dne 18. t. m. se je vršil v dvorani g. Forte volilni shod JDS. Srezki kandidat dr. Roš iz Laškega nam je umel klerikalce ter njihovo vse meje dostojnosti presegajočo politiko tako spretno in resnično orisati, da je žel celo med nasprotnimi volilci, ki so bili tudi navzoči iz vseh mogočih taborov, živahno odobravanje. Na kratek govor g. Peklarja iz Trbovelj, ki je pojasnil, zakaj so razmere v Trbovljah tako slabe, ter med drugim ožigosal tudi precej razvito nemčurstvo v obratih ter švabsko postopanje nekaternikov proti delavstvu, osobito pa proti ženskam, se je oglašil k besedi neki klerikalno-komunistični ministrant Jane, nahujskan baje od L., ki je nedavno brusil pete okrog naprednjakov ter jih prosil pomoči za bodočnost (zakaj, že ve). Imenovani mladič je hotel povedati nekaj o Orjuni in dogodkih v Trbovljah dne 1. junija 1924. Ker bi se bil pa radi svojega govora mladi

mlekozobec skoro razjokal, smo se mu morali prav pristržno smejati. To ga je pa tako razjezilo, da je kar zaključil svoje prismođarije. Nato ga je srezki kandidat prav po očetovsko poučil, da je treba počakati primerne starosti, ne pa z iz žepa štrlečim «Slovencem» hoditi markirat socialista na demokratske shode. — Zdravo!

TRBOVLJE. Ker so pošla našim klerikalcem vsa volilna gesla za trboveljsko dolino, so se lotili kar pridno gradbe novega klerikalnega doma, in sicer pod doslej neznanim stavbenikom kaplanom Zmavcem. Zares podjeten mož! Kadar žele Orli in Orlice, ki so istotako redki kakor naš planinski orel, kakšno prireditev, jim njihov častiti organizator oskrbi včasih malo zabave. Zato leta sam okrog oblastev glede licence, da potem včasih še preko polnoči vzgaja mladino s krokanjem v klerikalnem duhu. Tudi ravnatelj Trboveljske premogovne družbe želimo dober tek, in sicer zato, ker je dal podreti 2 velika dimnika ter ju menda kot demokrat podaril Zmavcu za zgradbo velike krokarske dvorane. G. kaplanu pa bi na tem mestu svetovali, naj bi se raje oprijel poprave cerkve. — F a r a n.

LAŠKO. Zadnji dopisi v «Domovini» so vendar malo učinkovali na tajnika marijograške občine. Kljub zagovoru v «Slovenskem Gospodarju» se ni mogel izmuzniti očitkom. Pravi, da ni majhne postave ter da ga lahko vsak najde pri belem dnevu. Res je, da je bil velik za časa dr. Koroščeve vlade, ko se je sprehajal po trgu, iz žepov so mu pa štrleli «Slovenci», Slovenski Gospodarji in «Domoljubi» kakor paglavcu srajčka izza hlače. Kako ponosno in diktatorsko je hodil okrog, ob priliki pogreba dr. Koroščeve vlade pa je zbolel od strahu. In glej junaka ni več videti ne ponednevi in ne ponoči. Njegova toranja obstoja le še v tem, da piše za «Slovenskega Gospodarja» in «Slovenca». Zadnje čase zahajajo k temu tajniku vse brihtne glave SLS, da se posvetujejo o političnem polomu dr. Korošca. No, pa možak, ki je tako kunšne glave, da tudi advokate uči (tako namreč samo pravi v dopisu «Slovenskega Gospodarja»), je prinesel iz Maribora konjička, ki od zadaj piska in uči svoje SLS priganjace piskati «i-a, i-a». Dr. Korošec kot političen invalid mu ni mogel kupiti drugega, ker sam potrebuje lajno. Laščani, kojim je na srečo pametna ureditev države, pa bodo tem priganjačem na dan volitev zavezali jeziček. — Gospodu Podreberšku bodo volilci 8. februarja podarili kolajno za zasluge kot hrabremu poročevalcu «Slovenskega Gospodarja» in «Slovenca» iz Laškega okraja.

TRNOVO NAD LAŠKIM. Neki farovski podrebnik me je v zadnji številki «Slovenskega Gospodarja» naskočil ter me zmerjal z lastnostjo, ki jo imajo naši ateki kar po vrsti od Sevskega Kranjca pa do Bukovškega Dornika, ki je kot član dohodninske komisije, pri kateri so sami klerikalci, pomagal v bratski slogi pritiskati ubogega kmeta z visokimi davki. Naši klerikalci naj si kar zataknejo za klobuk «prismojenca». Vem, vem, da vam ni prav, ako kdo neustrašeno nastopa, se ne boji klerikalnega biča ter noče ponižno kimati. — X.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Kaj je klerikalizem, to sem spoznal kot siromašen invalid tekom zadnjih let. Zaprošil sem večkrat na raznih klerikalnih mestih za podporo, a sem vsakokrat našel gluha ušesa. Končno sem se obrnil na klerikalno posojilnico v Laškem, da bi dobil nekaj posojila. Moral sem potem drago plačati vknjiženost in izknjiženost ter povrh še nisem dobil posojila, ker sem se jim

zdel preveč svobodomiseln. Tedaj sem spoznal, da je klerikalcem revno ljudstvo deveta briga. Zato proč s tigri! — Invalid.

REČICA PRI LAŠKEM. Zavedni Rečičani vprašamo cestni odbor, kaj misli z onimi skalami, katere vozi na cesto pri Uzmahu. Mislimo, da se za našo cesto skale ne dajo uporabiti. Ali ima občina mogoče preveč denarja? Bila bi umestna revizija računov.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. Dopisnik «Slovenskega Gospodarja» ne more preboleti, da so vsi hudojamski nameščenci demokrati. Zato pa neprestano strelja nanje s svojim počenim kanonom. Nas to prav veseli. Zelimo le, da bi to še večkrat storil, ker bi se potem tudi najbolj zagamanim backom SLS po Rečici izbistrile glave. Kar pa se tiče občinskih volitev, pa sodijo klerikalci baš po sebi. Pritisk na delavstvo so izvrševali baš največji priganjaci SLS. Naj omenim samo en primer. Rečica ima par klerikalnih jezikačev, ki še pisati ne znajo, a hočejo biti silno brihtni. Med temi je tudi znani rečički atek, ki je neprestano podil stanovanjskega najemnika iz hiše samo zato, ker ni bil klerikalec. Naposled je bil ta najemnik prisiljen, da je prosil rudnik za stanovanje, ki ga je dobil kljub temu, da je šel njegov bivši gospodar naravnost na vodstvo rudnika in tam prosil v imenu vseh krščanskih pravic, naj ga ne sprejmejo. Sicer pa ni treba za nas Hudojamčane o tem ničesar pisati, ker to pri nas itak vsakod ve, da so bili in bodo klerikalci še povsod največji nasilniki.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Nisem politik, ampak veren kristjan, ki sem rad hodil v cerkev, dokler se je govorilo v njej o Kristusu. Toda zadnji čas je spremenil g. župnik hišo božjo v kraj politiziranja. Sklenil sem, da ne poslušam nobene pridige tako dolgo, dokler se ne bo pridigovala le božja beseda brez politične in druge posvetne primesi.

SLIVNICA PRI SV. JURIJU OB JUŽNI ŽELEZNICI. V nedeljo 11. t. m. je imel kaplan g. Krajnc pri nas po rani maši klerikalen shod. Kako navdušeni so naši ljudje za klerikalne govornike, posebej še za one v duhovniški obleki, je dobro pokazal ta shod. Gospod Krajnc je koncem svojega govora le še trem starim ženicam prerokoval in delal razne obljube, katere je že svoječasnno pred skupščinskimi volitvami 1923. leta stresal volilcem. Na njegovo veliko žalost pa niso tigri ničesar dosegli in tudi ne bodo. Zakaj ne? Zato, ker jim volilci niso pred očmi, marveč le tista nesrečna politika, ki nam kmetom grozovito škoduje. Sklepal je roke, prosil in rotil, da naj vsak volilec gre volit in vrže v njihovo skrinjico kroglico. Mi bomo že šli volit, a za vašo skrinjico nimamo nič kroglice. Kroglice bomo mi oddali za našo četrto skrinjico (Stajerska). Vsak zaveden Slivničan naj spusti volilno kroglico 8. februarja v četrto (4.) skrinjico. Bodimo vsaj zdaj pametni, da zopet ne gremo dr. Korošču na lim. On nam je že dosti škodoval, zdaj nam ne sme več. — Volilec.

ZUSEM. Iz Maribora nas hodi pri vsakih volitvah troštat in farbat neki duhovnik. Tudi preteklo nedeljo nas je prišel mazat s klerikalno mažo, ki se za vraga ne prime več. Kako naši ljudje tem ljudskim sleparjem verjamejo, je pokazal shod, katerega so priredili klerikalci, oziroma g. Krajnc, kakor se nam je sam predstavil. Mož za možem, volilec za volilecem so ga zapustili in ker slednjič ni imel komu več govoriti, je moral utihniti. Ta duhovnik naj pač ljubega boga zahvali, da je še odnesel zdrave ude. Ta gospod ni nič boljši kakor njegov šef

Mori nas Kranjce

klerikalna kuga; zdravila zanjo daje skrinja druga.

Korošec, samo da je dr. Korošec bolj premeten. Božji mlini počasi meljejo, pa gotovo. Da je to res, boste videli na dan volitev dne 8. februarja, ko bo klerikalna skrinjica prazna, naša četrtja (4.) pa polna. Vsak zaveden žusemčan naj spusti kroglico v četrto skrinjico. Poučimo o tem — tudi vse nevedne. — Naprednjak.

SV. STEFAN PRI ŠMARJU. Pri nas so v nedeljo 11. t. m. sklicali naš gospod klerikalni volilni shod. Prišel je, kakor po navadi, neki g. Krajnc iz Maribora. Boga naj hvali, da je duhovnik; kot tak se še upa med ljudstvo, drugače bi mu pa slaba predla. Zbralo se je sedem moških (od teh dva nista imela volilne pravice) in nekaj šolarjev ter radovednih deklet. No, pričujoči so bili č. g. Močnik, gostilničar s svojimi; bili so tudi Vančkov atek in cerkveni ključar. Ko bi bili Vi, g. urednik, ališali tega agenta, kako je rotel in prosil, da naj vsi, ki so kristjani, pridejo volit in spustijo kroglico v klerikalno skrinjico. Kdor pa tega ne bo storil, bo baje prišel v vice. Kdo bi se takšni budalosti ne smejal? Mi se teh groženj ne bomo ustrašili, ker dobro vemo, če bi mi v klerikalno skrinjico zmetali naše kroglice in bi bili zopet vsi klerikalni tigri izvoljeni, bi že na tem svetu imeli ne le vice, marveč še celo pekel. Mi se pekla bojimo, in zato bomo raje spustili kroglice v četrto skrinjico za Narodni blok, za katerega vemo, da ima na svoji listi same marljive, delavne in zanesljive može za kandidate. Naprednjaki-volilci, dne 8. februarja vsi na vcliče in vsi vrzite kroglice v četrto skrinjico!

ST. PETER NA MEDVEDJEM SELU. V božični prilogi „Slovenskega gospodarja“ opisuje kaplan g. Golec napake našega blagopokojnega župnika Šparhakla. Naši občani imajo popolnoma prav, da se pošteno hudujejo nad pisavo tega „krščanskega“ lista. Tako piše o duhovniku, ki je bil gotovo v St. Petru bolj priljubljen kakor njegovi politikujoči nasledniki, list, za katerega stranko strastno agitirajo naši klerikalci. Prepričani smo, da bo vsak Šentpeterčan, ki bo prečital spis „Slovenskega gospodarja“, z gnusom vrgel ta klerikalni, nečestani tednik v peč. Že nad deset let počiva župnik Šparhakl v grobu, sedaj pa pride tak mlad kaplanček ter predbaciva pokojniku „cigansko življenje“ itd. Šentpeterčani si bomo to dobro zapomnili! Stranka, katere list ne postavi niti pokojnih v miru, ne zasluži našega zupanja, pa tudi ne kroglic 8. februarja. Da se bomo iznebili te klerikalne kuge, pa vsi zavedni možje na delo za našega kmečkega kandidata Drofenika. Zasluženima pokojnikoma, župniku Šparhaklu in nadučitelju Strmšku pa bomo s tem izkazali najlepši spomin in zahvalo, ker sta nas ta dva moža vzgojila v ljudi, ki znajo sami misliti. — Pokojnikov prijatelj.

ROGAŠKA SLATINA. Puceljev shod v Rogoški Slatini se ni posebno obnesel. Polovico poslušalcev si je govornik naročil iz Šmarja, in s njimi se je pozneje zopet v Šmarje odpe-

ljal. Povedal ni nič novega, pravil je pripovedke, katere so bolj za otroke. Kmetje s predavanjem niso bili zadovoljni, majali so so z glavami ter se vpraševali, kaj je gospod Pucelj storil, ko je bil še sam v vladi, in kaj je prav za prav delal izza l. 1923. Tega seveda ni povedal. Govoril je mnogo, povedal najmanj 20krat, da je bil minister in da se je vozil po morju. Obrazložil je tudi, da ne računa s tem, da bi sprejel štajerski mandat (ga tudi ne bo treba! Op. ur.), temveč da ga bo za slučaj izvolitve odstopil komu drugemu, kdo bo to, ni povedal. Tudi izvoznice je zamolčal. Bal se je medklicev in je prosil, naj ga ne motijo, češ, da dobi vsak besedo. Ko je postal nekoliko hripav (za mali lokal, kjer je govoril, je preglasno govoril!), je hitro zaključil shod. Druge nesreče ni bilo. Pri nas bo žel malo uspeha, volilcev bo zelo malo za njega. Domačini nočejo tujca in bodo glasove namenili svojemu sorčaku g. Drofeniku. Naša skrinjica na Štajerskem je četrta!

ROGAŠKA SLATINA. Cenjeni g. urednik, prosim Vas, da priobčite v „Domovini“ mnenje naših volilcev tukajšnje okolice glede kandidate g. Pucelja. Našim kmetom in tudi obrtnikom ne gre na noben način v glavo govor in obljube g. Pucelja, ki pravi, da ne mara od Štajercev biti izvoljen kot Kranjec, češ, da bo v primeru izvolitve odstopil mandat rjaku Štajercu; komu, pa ni povedal. G. Pucelj nas ima za hudo bedaste in misli, da mu bomo zdaj nanosili kar polno skrinjo kroglic. Kaj pa nam je treba Vas, g. Pucelj, saj imamo g. Drofenika, ki bodi naš poslanec. G. Drofenik je tudi naš rjak. Naša skrinjica na Štajerskem je četrta (4.) in naš mož je g. Drofenik, za katerega hočemo vsi napredno misleči kmetje in obrtniki glasovati. On je že pokazal, da razume naše težnje. — Obrtnik.

SV. KRIŽ PRI MARIBORU. Kakor smo že poročali, se je Žebotov shod, napovedan sicer pri Verdoniku, vršil v občinski pisarni, ker se je Žebot ustrašil g. Robnika. Ko pride Robnik v zborovalno sobo, zakričita g. Žebot in g. fajmošter: „Ven z njim!“ in Martinek je kričal: „Od strani ga primite!“ Ker Robnik ni prišel na pretep, se je raje umaknil. Tako je bilo tudi takrat, ko je Martinek sunil Dolfeka, da se je skoro prekucnil čez tiste visoke stopnice in kljub temu šel mirno v zborovalno sobo. Suvač Martinek, kaj bi bilo, če bi naletel res na kakšnega „špijona“, ki bi sunil nazaj? Pa ker Dolfek ni pretepač, je bil miren. Martinek so se hvalili v „Slovenskem gospodarju“ od 4. sušca 1920., kako so na shodu naklestili samostojneže. Zato so pa tudi vsi pretepači masno plačevali za svojo sirovost. Svetujemo Vam, da ostanete, Martinek, drugič doma za pečjo in molite, ker ste za to plačani; bo več uspeha kakor z Vašim suvanjem. Tudi ponoči ostanite doma! Če želite zvezde govoriti, bi povedale marsikaj zanimivega. Ker že ravno pišete v „Slovenskem gospodarju“ o krempljih, pa tudi povemo nekaj o Martinekovi krempljih. Spominjamo se še nazaj na 1920. leto, ko so Martinekovi kremplji imeli aprovizacijo in so nam delili sladkor. Ljudstvo se bo spametovalo in ne bo poslušalo klerikalnih kričočev, temveč bo 8. februarja vrglo kroglice v 4. skrinjico (Štajerska).

SV. KRIŽ — SV. JURIJ NA PESNICI. Dne 11. t. m. smo imeli pristaši Narodnega bloka svoj sestanek v gostilni g. Petra Hariča v Radičah. Došlo je toliko somišljenikov, da je velika gostilniška soba komaj zadoščala. Sprva smo se pogovarjali o slepomišenju sleparjev SLS. Poročali smo, da si križevski župnik gospod Gaberc na vso moč prizadeva živeti edinole

po reku: „Bodite krotki kakor golobčki in zviti kakor kače!“ S takimi lastnostmi je pridno romal po fari, blagoslavljal hiše in „kiblje“ ter preganjal in izganjal „Domovino“ — toda brez uspeha. Najbrž se je premalo postil. — Nato je g. Stanko Terčelj, posestnik pri Sv. Juriju n. P., obrazložil namen in naloge Narodnega bloka, omenil kandidatno listo ter poudarjal zastopstvo vseh stanov v pravičnem razmerju. Iz radovednosti so volilci vpraševali tudi po rjavi „Straži“ in plesnivem „Slovenskem gospodarju“. Gospod Robnik jim je razen teh dveh predstavil še težko bolnega „Domoljuba“, katerega je laž napihnila kakor rosna detelja kravo. No, pa je že došla „tužna“ vest, da je „Domoljub“ doma za pečjo mirno v grehu zaspal. Preden smo se razšli, si je vsak volilec vzel izkaznico za Narodni blok, ki ima pri nas na Štajerskem 4. skrinjico. — Dne 18. t. m. je šentjurski župnik po svojem običaju pridigoval med mašo. Po prečitaniu sv. evangelija o čudežu v Kani-Galileji, je narahlo pohvalil Krista, ker je hodil le na poštene veselice, ni pa hotel povedati, kaj bi naši klerikalci storili z njim, če bi se danes prikazal med svati in jim zaradi današnje draginje izpreminjal vodo v vino. Gotovo bi ga prekleli in ovačili oblasti, saj ne marajo niti onih poštenih krčmarjev, ki delajo obratne čudeže, da vino v vodo izpreminjajo. Potem je raz prižnice iz „Bogoljuba“ čital „Vrag in časopisje“. In debela toča je začela padati na „brezversko“ časopisno klasje in gospod so veleli ljudstvo, naj za božjo voljo ne čita „brezverskih in pogubonosnih“ časopisov, zlasti ne onega, najstrupenejšega (najbrž je mislil „Domovino“). Tega da naj vsakdo raztrga pričo onega, ki ga mu ponudi. Gospod župnik „Bogoljub“ Spindler, ljudi strašite pred „Domovino“ in „Taborom“, v spremstvu svojih sobratov „Domoljuba“ Gaberca in „Baronoljuba“ Magdiča pa bežite pred katoliškim „Slovenskim gospodarjem“ in krščansko „Stražo“. Povejte nam, kaj za Boga naj potem čitamo! Sv. Ignacij Lojola, razbistri vas, sv. Alfonz Liguorijanski, očisti vas, svetli kanceliparagraf, pa reši nas!

SV. JURIJ NA PESNICI. Učencem tukajšnje obmejne šole so njihovi součenci s sopomočjo šoli odrasle mladine in pod vodstvom učiteljstva uprizorili na šolskem odru igro „Gospod in sv. Peter“. Po petju in sviranju na goslih so bili obdarovani vsi revni dečki s platnom za perilo, deklice pa s tiskanino za obleko. Ostali so prejeli zvezke in druge šolske potrebščine. — V imenu malčkov se vsem darovalcem, zlasti podružnici CMD. v Mariboru za darovanih 1500 Din, veletrgovini g. Vilka Veixla za lepo število zvezkov in trgovini g. Karla Jančiča za znižanje cen platnu in tiskanini, iskreno zahvaljuje šolsko upraviteljstvo.

SPODNJA VOLIČINA. (Za smeh in kratek čas.) Po vaškem trgu se spreha veliki puran. Samozavestno se repenči, ves zaripel do konca grebenja hodi bahato okrog, treplje z razprostrtimi perutnicami, da popraska večkrat z njimi po tleh. Če mu pride nasproti sosedov petelin, se puran ves besen zažene v njega in kriči prav po puransko. Petelin pa se za puranovo onemoglo jezo ne zmeni, ker ve, da v glavi puranski je le malo možgan. In ker se nihče več ne briga za njegov glas, jo zavije naš puran okrog cerkvenega ogla mimo pokopališča k svoji purici — v vas, da si ohladi razjarjeno kri. — Prosto po Ezopu.

PTUJ. Na nedeljskem volilnem shodu Narodnega bloka so govorili dr. Pivko in srezka kandidata dr. Müller ter inž. Dolničar. Ko je nastopil dr. Ravnikov kompanjon Tavčar, da bi motil shod, je moral takoj prenehati. Ptuj je za Narodni blok in bo volil v 4. skrinjico.

ORMOSKI OKRAJ. Da poskušajo naši republikanci povsod svojo srečo, je dobro znano našim somišljenikom. Tudi tukaj so nas v nedeljo 11. t. m. obiskali velegoreči g. kandidat republikanske stranke g. Ivan Rojs iz Ormoža. Imeli so s seboj tudi pomočnika. Obadva sta neznansko lepo govorila o republikanskih dobrotah. Do katerega meža sta prišla, vsakomur sta obljubljala vse v primeru, da bosta zasedla poslanske stolčke in vlekla mastne dijete. Ljudje jima niso popolnoma ničesar verjeli, ker niso vsi sladkorčki tako sladki, kakor nam jih «malejo». Tudi njihovega lista, ki se zove «Slovenski republikanec», ni hotel nihče vzeti. Hotela sta napraviti tukaj neki sestanek, toda ko sta zvedela, da je večina tujajšnjih ljudi za naš Narodni blok in da je v tem okraju celo nekaj Orjunašev, sta jo kar popihala proti domu. Vendar sta še enkrat poskusila svojo srečo, in sicer pri Meglovi mlaki, kjer sta ponujala samo svoj blaženi listič, ki ga pa tudi tukaj ni hotel nihče vzeti, razen nekega voznika, ki se je baš pripeljal po cesti. Voznik je vzel listič ter ga vrgel v koš na vozu. Tako je prvi republikanec odšel s tem vzcnikom. Ker je bil ta voznik konjač, ki je slučajno pobiral svojo «bero», se je raznesla tukaj vest, da je prvega «republikanec» odpeljal konjač. Mislim, da se je zdelo tudi g. kandidatu zelo žalostno, ko je začel govoriti in so se ljudje nortevali iz njega, češ, napravite rajši proces je za dež — po naših bregih namreč zelo pomanjkuje vode. Upamo, da je gospodič izprevidel, da je tukaj vsaka njegova agitacija zastoj. Večina je za naš Narodni blok. Možak naj nas ne nadleguje. Svetujemo mu, da naj ostane raje doma in prodaja svoje republikanske zemlje, kajti ljudje ga tujaj preveč dobro poznajo še izza časa, ko je delil blagoslove iz zakladov SLS. Čudno je, kako hitro se nekateri levijo: včeraj še za avtonomijo, danes pa za republiko. Vse to so prazne fraze in stara šara, ki je naši ljudje ne marajo več. — Kmet iz ormoškega okraja.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Pret krotkem sn šau nčinko ukauli pu vasajh, ku mi ji blu dumo dauk cojt, de bi kaj vjdev in kaj slj šev. In rajs, nijsn šau zapstauj, vsi tau se vjdi in nalraufi, če čluvek kaum pugleda, dubru in slobu. Baug pumcga, če ji takau. Prijdem tudi du najke hijše, ki su naručeni na »Domovino«. Pu krotkem pugauvuri pa prošam, če dubijo ub provem cojti cajtng »Domovino«, natau mi pa puvsju, de tau še ži, somu priftrogar se rad zasoku obregne z besajdami, zaku gljh tute cajtng dubuvlate, ku ji drugih dujsti. Ku pa grem dil napraj, naletim drgauč na toku hijšu, ku moju »Domovino«. Pa tudi tu puprošam garduč, če dubijte ub provem cajti cajtng. Nijsn se mogu pa zadujsti načuditi, kak su bli tu vsi mučnau nevučni. Cajla hijša, de »Domovino« še nis, ku ji nedajla, ud nikuder ni. Zatau, ku glih ub nadajlah momu narbul cja za bronje. Na tokeh hijš sn še vič nalitev in sn sljšev vič tokih in podaubnih pretužh, glede nerednega preajmanja »Domovine«. Dujtkrat sn pa tudi sljšev ži ad tiga ali aunega, ku mi je rajku, de mine prajt pu 5 dnij, ku dubij časupis ali ga še pa spluh ne dubij, kor se ji že tudi zgudijlu. Klub timu de prijde »Domovina« v Šmarje ži v petek ob pol 9. uri dop. in ju tudi glih tistji den priftrogarji ži vukauli nausijo. Vsa stvor glede tiga nereda pa ji, kak sn zvejdev, ži vičkrat pa pri nočem priftrogarji Seligo. On namajstu de bi najsu pauštu v vsoku hijšo, kor bi tudi sturiti magu, ku zatau ji pločan, se je navodu, de pusti priše in pa cajtng kar pu kučah, kaj se mu zdij. Pusajbnu »Domovino« ži kaj

rad ne prenise naročnikom iz nevařmu kauvga suvrořtva du nje: In takau se zgudij, de prizadeti ne dubiju redno »Domovino« ali pa spluh nič. Mij naručniki »Domovine« prausimo, de bi blu pri tajm vič urnge in reda, če pa ne bu, bumu pa dregoče se zmajnlji.

SMARTNO OB PAKI. Pri nas imamo župnika, ki je tako sladek, kadar nabira denar za zvonove, za novo cerkev itd. Včasih pa ga tudi prime jeza. Ta je n. pr. eno nedeljo se silno razhudil, ker prihajajo ljudje prepozno v cerkev. Gospod župnik, kdo je pa tega kriv? Ali ne Vi sami? Vsako nedeljo oznanite, da bo prvo opravilo ob pol 7. uri. Pa je velikokrat že tritčrt na 7, pa se še ne prične. Ali mislite, da je ljudem prav posebno sedaj v zimskem času, da morajo tako čakati? Zato rajši pridejo pozneje. Moramo izjaviti, da še nismo imeli duhovnika, ki bi bil tako netočen pri cerkvenih opravilih. Vedite, če ljudje zamud jo ali sploh ne pridejo v cerkev, ste tega greha krivi Vi, ker se ne držite reda. Tiste ženske, ki ne pridejo na vrsto pri spovednici pred mašo, pa spovedujte po maši, kakor dolgo hčete. Da bi pa cela cerkev ljudi morala čakati zaradi par babnic, je pa vendar preveč.

Gospodarstvo

POZIV ŽIVINOREJCEM RADOVLJSKEGA OKRAJA!

Okrajna živinorejska odbora za sodna okraja Radovljica in Kranjska gora potrebuje v svrhu preskrbe odborovih plemenskih postaj okrog 35 lepih plemenskih bikcev gorenjske pasme, starih po okrog tri mesece. Ti bikci morajo izhajati od zanesljivo dobrih molznic, ki nimajo telesnih napak, in od dobrih bikov. Ti morajo sesati pri kravi na manj polnih sedem tednov, a odstavljanje od mleka se vrši polagoma do konca 12. tedna starosti. Podrobnosti vzreje teh telet so razvidne iz spodaj navedenega navodila.

Tako odbrane in pravilno odstavljenе bikce, stare tri mesece, odkupujeta imenovana živinorejska odbora ter plačata do 50 odstotkov nad tržno mesarsko ceno dotičnega kraja.

I. Tedaj, kadar stori komu dobra, brezhibna molznica lepega bikra in je posestnik pripravljen, vzredi žival za živinorejski odbor po spodaj em navodilu, naj to takoj sporoči z dopisnico na Tajništvo okrajnih živinorejskih odborov, okrajni ekonom, Radovljica, da bodo mogli zastopniki odbora žival pravočasno ogledati in dogovoriti vse potrebno.

II. Nadalje se vabijo tisti živinorejci, ki so pripravljeni prevzeti take bikce v nadaljnjo rejo, da to sporočijo z dopisnico čimprej omenjenemu tajništvu v Radovljici. Pogoji za prevzem teh bikcev so v poglavitem naslednji:

1.) Polovico nakupnih stroškov za bika nosi okrajni živinorejski odbor, a drugo polovico prevzemnik. Ako doseže bik pri licencovanju vsaj 25 enot ocene, izplača odbor rejcu naknadno še 10 odstotkov od celotne nakupne cene v odgovarjajoči valutni vrednosti dinarja. Pri nižjem številu enot kot 25 se rejcu ta naknadna nagrada ne prizna.

Nadalje izplača odbor rejcu, kadar bo bik star dve in pol leti in ako bo zadovoljivih životnih oblik in dobre plemenske sposobnosti, kot naknadno nagrado 20 odstotkov od prvotnega celotnega nakupnega zneska na podlagi točasne valutne vrednosti dinarja.

2.) Vsa prireja, vse druge izredne morebitne podpore in premije kakor tudi skočnina so last rejca.

Štajerskem se tudi klerikalna kuga širi; pred njo nas tam rešuje volilna skrinja štiri.

3.) Rejec se zavezuje držati bika do starosti treh in pol let za splošno plemensko uporabo, nakar preide isti v popolno last rejca.

III. Tisti posestniki pa, ki sami doma vzredijo odbranega bikca v zmislu spodnjega navodila glede sesanja in odstavljanja in ki so pripravljeni žival sami doma rediti do starosti treh in pol leta, naj to takoj po otelenju krave sporoče imenovanemu tajništvu v Radovljici. Za te posestnike veljajo enaki pogoji kakor za prevzemnike tujih bikcev, a na ta način, da se bikce, ko je star tri mesece, po zastopnikih živinorejskih odborov ceni z do 50 odstotkov povška nad tržno mesarsko ceno in dobi lastnik polovico cenjene vsote kot podporo. Glede naknadnega izplačila 10 do 20 odstotkov od cenilne vsote velja isto kakor pri drugih prevzemnikih, enako tudi vse druge dojočbe.

Živinorejci, odprite oči! Izkoristite lepo priliko, ker s tem obenem bistveno pripomorate k zboljšanju domače govedoreje.

Navodila za vzrejo

tri mesece starih bikcev gorenjske pasme za plemenske postaje okrajnih živinorejskih odborov sodnih okrajev Radovljica in Kranjska gora.

1.) Bikce mora neprikrařšano v polni meri sesati najmanj celih sedem tednov, a odstavljanje od mleka se vrši popolnoma polagoma, in sicer od začetka osmega tedna do konca dvanajštega tedna starosti.

Teletu pa se začne pokladati drobno in fino seno v prav malih količinah že v četrtem tednu, in sicer zato, da se tele pravočasno privadi sena, preden ga začnemo odstavlјati.

2.) Kakor hitro se tele ob koncu sedmega tedna odstavi od popolnega sesanja, se začne napajanje teleta z mlekom (in sicer s še toplim mlekom takoj po molži). To napajanje se izvršuje lahko s steklenico, ampak previdno, tako da ne zaide kaj tekočine v sapnik, ali pa z napaalnikom, ali (kar je še najbolj prikladno) se napaja tele iz male posode (škafiča) s pomočjo prsta kot seska.

V osmem tednu starosti mora dobiti bikce z napajanjem še najmanj pet do šest litrov mleka na dan. Nato dobiva do konca dvanajštega tedna stopoma vsak teden po en liter mleka manj; n. pr.: v devetem tednu ga dobi že samo štiri do pet litrov, v desetem tednu le tri do štiri litre, v enajstem tednu dva do tri litre in skozi ves dvanaesti teden še en do dva litra mleka na dan. Koncem dvanajštega tedna se neha z napajanjem mleka.

3.) Od začetka osmega tedna dalje se poklada teletu poleg najboljšega sena, katerega se je žival že privadila, še suhi ovsen zdrob, a le ob pomanjkanju ovsa se pokladajo namesto zdroba pšenični otrobi. Najbolje pa je, da dobi tele polovico ovsa in polovico otrobov skupaj zmeřano, ker mu gre ta meřanica bolj v slast in tudi bolj zaleže kakor sam oves ali sami otrobi. Slame ne sme dobivati tele

absolutno nič. Seno bo najbolj zaleгло, ako ga pokladoma celega, nerezanega, ker ga žival tako bolje izgrize in oslini, zaradi tega tudi bolje prebavi in izkoristi. Le, ako tele (kar se pa redko dogaja) nikakor ne mora žreti samega ovs, oziroma otrobov, naj se seno zreže in zmeša v to rezanico ovsen zдроб, oziroma mešanica ovs, z otrobi. A močiti se ta rezanica ne sme.

Množina suhe klaje (ovsen zдроб, otrobi, seno) se od osmega do dvanaajstega tedna polagoma veča, kakor se napajanje mleka zmanjšuje; n. pr.: začne se z enim in pol do dveh litrov ovs, na dan ter pride v dvanaajstem tednu na tri do štiri litre dnevno.

Na opisan način se v okviru gospodarskih razmer našega živinorejca s'ori in doseže vsaj nekaj za pravilno vzrejo naraščaja plemenjakov. Teleta ob končanem odstavljenju ne izgubijo mnogo na živi teži ter se pozneje čvrsto razvijajo.

V trinajstem tednu prevzame takega bikca okrajni živinorejski odbor, ako žival v glavnih razmerah odgovarja; in žival mora odgovarjati, ako se je lastnik natanko držal zadavnega navodila, katero bo tvorilo bistvo dogovora z lastnikom.

Tajništvo okrajnih živinorejskih odborov, okrajni ekonom, Radovljica.

TRŽNI PREGLED.

ZITO. Cene na novosadski blagovni borzi dne 21. t. m. so bile: pšenica 420 do 440 Din, turščica 198 do 220 Din, moka «0» 640 do 660 Din, otrobi 176 Din za 100 kg.

GOVEDA. Na ljubljanskem sejmu dne 21. t. m. so se prodajali za kg žive teže: voli, prvorazredni po 11 Din 50 par, drugorazredni po 10 Din 50 par, tretjerazredni po 9 do 9 Din 50 par, krave za klobase po 6 do 7 Din, teleta po 13 do 15 Din.

KONJI so se prodajali na ljubljanskem sejmu po 5000 do 15.000 Din en par.

SVINJE. Na ljubljanskem sejmu se je dobil par prašičkov za rejo, starih 6 do 8 tednov, po 150 do 250 Din. — Na zagrebškem sejmu so se pitane svinje prodajale po 16 do 18 Din 25 par, nepitane pa po 14 do 15 Din za kg žive teže.

— Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 21. t. m. v devizah: 1000 avstrijskih kron za 85 do 87 par, 100 italijanskih lir za 248 Din 5 par do 251 Din 5 par, 1 dolar za 60 Din 5 par do 61 Din 5 par, 100 češkoslovaških kron za 182 Din 10 par do 185 Din 10 par.

Kandidat SLS. inž. Sernec na sramotnem odru

V radovljiškem in logaškem okraju kandidira SLS. inž. Serneca, glede katerega prihajajo sedaj na dan strašne stvari, o katerih leže uradni spisi pri ljubljanskem sodišču.

Iz njih je izvedela javnost, da je Sernec za več milijonov oškodoval občestno napravo deželni elektrarn. Z milijoni je gospodaril samovoljno kot kak paša ter kupoval potrebne in nepotrebne stvari. Z zanikrnostjo je zapravil silno javnega denarja ter oškodoval ves radovljiški okraj. Svojo mastno plačano službo je tako zanemarjal, da je v poldrugem letu samo štiri- ali petkrat prišel v električno pogledat na uro.

Inž. Sernec se je izgovarjal, da je uradoval doma v svoji vili, ki jo je kupil na Bledu. Ljudje pa povedo, da je še tiste redke trenutke, ko so ga videli v uradu, kadil le debele cigare. Kmetje iz vseh krajev so mu nosili v vilo piščeta, maslo, moko in druge stvari. Vilo je imel na stroške elektrarne bolj razkošno razsvetljeno, kakor je ljubljansko gledališče. Mesto z drvini je kuril peči in kuhalnik z elektriko. Komisija je morala inž. Serneca iz službe odpustiti, če ni hotela uničiti elektrarne. Škoda, da ga ni prej spodila, ker je samo škodo delal, zato pa še nekaj časa samovoljno dvojno plačo vlekli. Svoje korito si je povečal tudi s tem, da je postal upravni svetnik klerikalne banke in več tovarn. Kar je uš za trto, to je bil inž. Sernec za elektrarno.

Vse se zgraža, da je sedaj SLS. postavila inž. Serneca še za kandidata. Bolj se ni mogla postaviti na sramotni oder kakor se je s tem. Če bi klerikalci postavili za kandidata metlo, bi bolje storili. Sernec spada ravno med one tigre, ki niso za nobeno drugo rabo kakor zato, da hodijo v Belgrad po dijete. Sernecova kandidatura je največja sramota za Gorenjce, a tudi za Logatčane. Kdor ima kaj časti v sebi in pamet na pravem mestu, ta mora na vse kriplice delati, da Sernec ne bo dobil nobene kroglice. Vsaka zanj oddana kroglica je dokaz zabitosti in pokvarjenosti.

Iz Narodnega bloka

Dne 24. t. m. se bodo vršili naslednji shodi: Straža pri Novem mestu: Ob 7. uri zvečer pri »Vintarju«; poroča g. dr. Dinko Puc. Kranj: Ob 8. uri zvečer; poroča g. minister dr. Zerjav.

Dne 25. t. m.: Toplice: Ob 7. uri zjutraj pri »Sitarju«; poroča g. dr. Dinko Puc. Šiee: Ob 10. uri dopoldne pri »Pimpelju«; poroča g. dr. Dinko Puc. Laze: Ob 2. uri popoldne pri »Medicu«; poroča g. dr. Dinko Puc. Predvor: Ob 7. uri zjutraj; poroča g. dr. Rape. Kokra: Ob 10. uri dopoldne pri Povšnerju; poroča g. dr. Rape. Stražišče: Ob 10. uri dopoldne; poroča g. Cimerman. Sv. Ana: Ob 4. uri popoldne; poroča g. dr. Rape. Gorje pri Bledu: Ob 11. uri dopoldne pred cerkvijo; poroča g. ravnatelj Jug. Bled: Ob 4. uri popoldne v hotelu Kaps; poroča g. ravnatelj Jug. Žiri: Ob 11. uri dopoldne; poroča gg. minister dr. Zerjav in dr. Kramer. Čatež: Ob 11. uri dopoldne gostilna Kodrič; poroča g. Janežič. Mirna: Ob 3. uri popoldne; poroča g. Janko Tavzes. Log pri Ljubljani: Ob 3. uri popoldne — gostilna Ver-

Sv. oče proti zlorabam vere v politične svrhe

To, kar pri nas uganjajo nekateri duhovniki, zlasti sedaj v volilni borbi, presega vse meje. O nečuvnih zlorabah vere in verskih obredov v prid klerikalni agitaciji se poročila z dežele kopičijo dan na dan. Že pri predlanskih volitvah so politikujoči duhovniki uganjali naravnost blazno gonjo proti vsem političnim nasprotnikom. Peklenski ogenj so pri tem seveda bruhali na napredne liste in zlasti na našo »Domovino«. Največjo zlorabo vere je končno izvršilo vodstvo klerikalne stranke s tem, da je znamenje svetega križa nalepilo na volilne skrinjice.

Vse to pa bi se bilo že pozabilo, ako ne bi politikujoči duhovni obnavljali svojih skrunitev tudi v letošnji volilni borbi. Toda komaj so bile volitve razpisane, že je tudi pretežen del slovenskih duhovnikov začel igrati svojo strašno skrunilsko vlogo. Ker ima tigrovska politika zaradi popolne zavoženosti letos neizmerno slabše izglede kakor predlanskim, je naravno, da so se tudi duhovniki kot glavni tigrovske priganjaci zagnali v politično gonjo s podvojeno brezobzirnostjo, da rešijo, kar se še rešiti dá. In tako nedeljo za nedeljo, dan za dnem doživljajo farani, da duhovnik mesto božje besede agira za klerikalno stranko, kakor v beznici ob polnih litrih, da mesto razlaganja verskih resnic začne napadati našo pošteno »Domovino«, da mesto obujanja pokore v spovednici pesti grešnika ali njegovo ženo, zakaj ni pristaš klerikalne stranke.

Pa poreče morda ta ali oni: Zakaj bi pa ravno duhovnik ne smel uganjati politiko, saj je vendar tudi državljani in celo študiran. Odgovor na to je prav lahek: Duhovniku kot državljanu nihče ne brani udeleževati se političnega življenja, če hoče! Toda ne v cerkvi! Ne z zlorabljanjem posvečenih prostorov in verskih opravil! Naj ne skruni prižnice s hujškanjem proti naprednemu časopisju, naj ne strahuje volilcev v spovednici radi političnega prepričanja, ki ni greh! Čim pa duhovnik zapusti cerkev, se lahko svobodno udeležuje v politični borbi, toda tudi tukaj ne z verskimi zlorabami proti političnim na-

sprotnikom, ki se ne postavljajo proti sveti cerkvi. Seveda mora duhovnik pomisliti, da se s političnim udeleževanjem tudi sam izpostavlja posledicam, ki lahko v tem oziru zadenejo vsakega politikujočega državljana. Svobodno duhovniku, če misli, da se z njegovim vzvišenim pastirskim poklicem sklada netajenje medsebojnih preprirov in celo hujškanje proti državi. Samo naj se ne pritožuje potem, ako se mu vrne milo za drago, da je to preganjanje duhovniškega stanu in celo — ogrožanje svete vere. Pred zakonom smo vsi državljani enaki.

Slovenska politikujoča duhovščina pa se baš s svojim hujškanjem proti edinsveni državi igra z opasnim ognjem in sama ruši opore katoliške cerkve. Ona je slepa v svoji strasti, ako ne uvidi, da je ravno čvrsta in svobodoljubna enotna država najmočnejša zaščitnica vere. Uganjati gonjo proti temeljem enotne države se torej pravi: odrekati se vseh pravic, ki so katoliški cerkvi v Jugoslaviji zajamčene z ustavo in se še podrobneje zajamčijo s predstoječim konkordatom. Pa če tega ne uvidi naša duhovščina, ve to prav dobro Sveta Stolica v Vatikanu. Zato se je zgodilo tisto, kar smo že v početku hoteli povedati:

Beograjsko zunanje ministrstvo je nedavno opozorilo Sveto Stolicu na nečuvne zlorabe vere, ki jo pri nas uganja duhovščina v prid klerikalni stranki. Sveta Stolica (t. j. sveti oče) je takoj odgovorila, da bo odredila preiskavo med našim duhovništvom ter strogo kaznovala vse tiste duhovnike, ki se tako daleč izpazbljajo. Sveti oče torej najstrožje obsoja početje tiste slovenske duhovščine, ki s političnim hujškanjem spravlja katoliško cerkev in papeževe interese v nasprotstva z edinstveno Jugoslavijo.

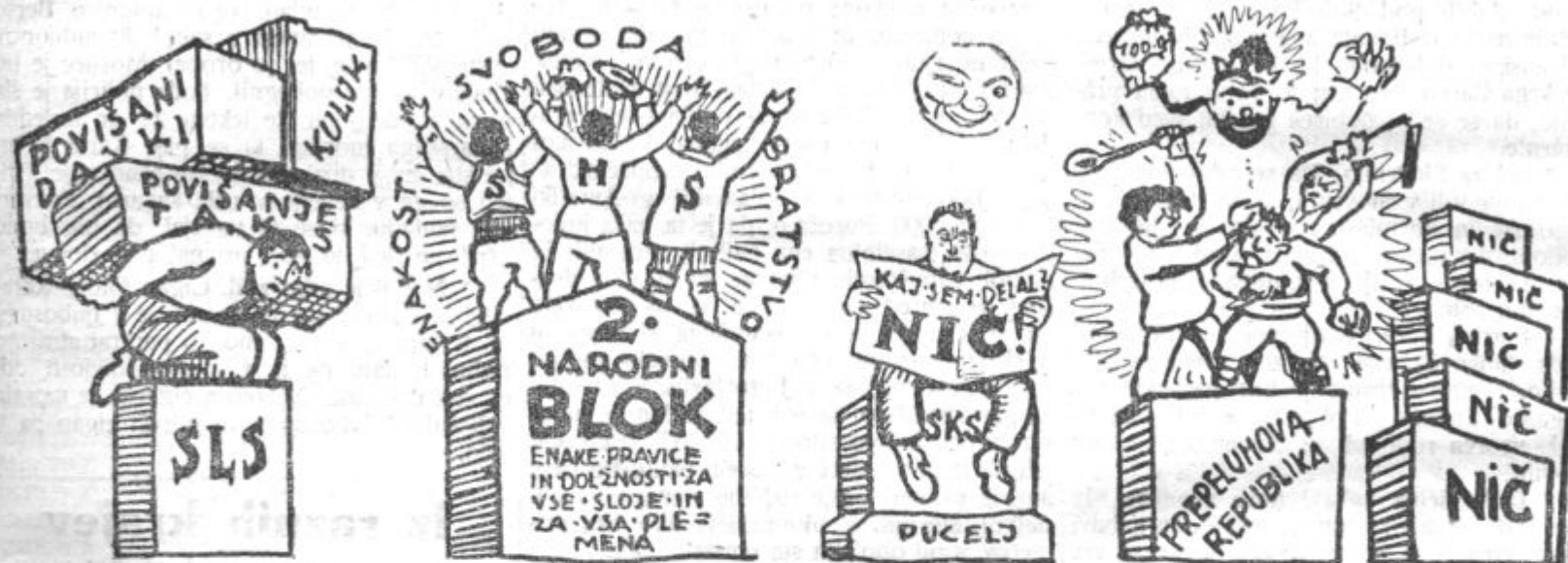
Verjetno pa je, da bo slovenska zagrizena duhovščina v fanatični politični gonji tudi vrhovnemu cerkvenemu poglavarju odrekla pokornost in hujškala še nadalje. Kaj naj potem še počnemo s takšnimi »dušnimi pastirji«?

me; poroča g. namestnik srezkega kandidata živinozdravnik g. Ipavec in g. Anton Likozar. Šmarje - Sap: Ob pol 8. uri zjutraj — pri Trtevu; poroča srezki kandidat g. Franjo Zebal. Grosuplje: Ob 10. uri dopoldne pred Gasilskim domom; poroča srezki kandidat g. Franjo Zebal. Zg. Šiška: Ob pol 2. uri popoldne — gostilna Kavčič, pd. Svedrač; poroča srezki kandidat g. Franjo Zebal. Vižmarje:

Ob 3. uri popoldne — pri Kovaku; poroča srezki kandidat g. Franjo Zebal. Mengeš: Ob 7. uri zjutraj; poročata srezki kandidat gg. Kokalj in dr. Ivo Potokar. Šinkov Turn: Ob 11. uri dopoldne; poročata srezki kandidat gg. Kokalj in dr. Ivo Potokar. Vodiče: Ob 3. uri popoldne; poročata srezki kandidat g. Kokalj in dr. Ivo Potokar. Skarušina: Ob 7. uri zvečer; poročata srezki kandidat g. Kokalj in dr.

Ivo Potokar. Smartno v Tuhinju: Ob 7. uri zjutraj; poročata namestnik srezkega kandidata g. France Pančur ter g. dr. Karba. Loke v Tuhinju: Ob 11. uri dopoldne; poročata namestnik srezkega kandidata g. France Pančur ter g. dr. Karba. Vrhpolje pri Kamniku: Ob 3. uri popoldne; poročata namestnik srezkega kandidata g. France Pančur ter g. dr. Karba. Št. Vid nad Ljubljano: Poroča g. Majcen

Kaj nam obeta kranjskih devet

in štajerskih štirinajst skrinjic?

Tedenske novosti

* Dobitki za najmarljivejše nabiralce naročnikov so že razdeljeni in se bodo prihodnji teden razposlali. Imena obdarovancev bomo objavili v prihodnji številki.

* Mnogo prispevkov od naših dopisnikov smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za prihodnjo številko.

* Volilci! Ne nasedajte lažem, ne verjemite zavijanjem, naženite gobeždače o republiki ter prečitajte naš članek pod naslovom: Preden greš volit, premisli naslednje! Iz tega članka boste videli, koliko koristnega za ljudstvo je napravila naša stranka in kaj so delale druge stranke.

* Dobro obiskani volilni shodi Narodnega bloka. Minulo nedeljo se je vršilo po vsej Sloveniji veliko število shodov Narodnega bloka, ki so vsi dobro uspeli. Kjer so hoteli motiti klerikalci ali drugi naši nasprotniki, so morali ti končno pod pritiskom iz-

vajani govornikov umolkneti. Na mnogih sesankih so klerikalci mirno priznavali, da pomeni dvainpolletna tigrovska politika popolno polomijo. Pristaši g. Pucelja so ponekod odkrito priznali, da ga je g. Pucelj s tem, ker ni nastopil pri Narodnem bloku, strahovito polomil. Sedaj bo končno odžagan in je vsak glas zanj izgubljen. Za Radičevo ali Prepeluhovo republiko se pa na Slovenskem sploh malo zanimajo. Natančnejša poročila o nekaterih shodih prinašamo na drugih mestih.

* Izpopolnjevanje prometa na progi Murska Sobota-Ormož. Na posredovanje velikega župana v Mariboru dr. Pirkmajerja in drugih merodajnih činiteljev se bo 18. februarja uvel na progi Murska Sobota-Ormož drugi redni par vlakov. Sedaj je radi nepopolnosti naprav zvezan obrat še sorazmerno z velikimi stroški in je požrtvovalnost železniške uprave v tem pogledu zelo hvalevredna. Tretji redni par vlakov se bo uvel s

15. marcem in bo takrat vzpostavljen popoln redni promet.

* 50 milijonski fond za dobrodelne namene. Te dni je umrl v Parizu naš rojak veletrgovec Milan Pavlovič. V testamentu zapušča premoženje nad 50 milijonov dinarjev za dobrodelne namene v naši državi. Fond se bo imenoval «Fond Milana in Milice Pavlovič». Med organizacijami, ki se bodo obdarovale iz tega fonda, se omenjajo Jadranska straža, Narodna odbrana, organizacija invalidov in druge.

* Ne delajte krivice! Iz Kozine v Istri nam pišejo: Italijanska oblast je premestila našo občino iz Klanca na Kozino najbrž radi tega, ker je na Kozini železniška postaja. Nato je novoizvoljeni občinski odbor hotel vrniti občino zopet v Klanec. Proti temu pa so protestirale vasi, ki leže v bližini Kozine. Bila je proti premestitvi v Klanec odposlana tudi protestna brzojavka v Pulj in v Rim. To pa so nekateri zlorabili, češ, da so poedini kozinski rodoljubi podpisali brzojavko proti rabi

lovenskega jezika Kdor pozna g. Šturma, zaveda tega ni verjel, kajti g. Šturma je med najpožrtvovalnejšimi Slovenci Julijske Krajine. V to čisto domačo zadevo se je vmešal ljubljanski «Slovenec», ki je g. Šturma napadel brez vsakega povoda. Ne delajte krivice našim ljudem, ki imajo že itak mnogo pretrpeti s strani Italijanov.

* **Pocenitev moke.** Kakor nam poroča iz rodstva SLS., začno se ta teden prodati moko kilogram po 4 Din Gospodarska zveza in vsa klerikalna konzumna društva, ker so ti zavodi dobili pod Sušnikovo vlado ceneni prevoz moke iz Banata in ker sploh delajo z velikanskim dobičkom, ko ne plačajo skoro nikakega davka. No, saj je popolnoma pravično, da se sedaj dobiček razdeli med konzumente.

* **Sol za Slovenijo.** Da se odpomore pomanjkanju soli v Sloveniji, je na intervencijo Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani monopolna uprava naročila skladišču v Senju, da takoj pošlje v Ljubljano potrebno množino soli.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je preminul g. dr. Janko Debelak, direktor pošte za Slovenijo. Njegovo truplo je bilo prepeljana v Rogaško Slatino. Pokojnik je bil delaven mož, vzoren rodoljub in Slovan. Blag mu spomin!

* **Duhovščina nabavi nove zvonove.** Iz verodostojnega vira nam poročajo, da nabavi duhovščina še ta teden nove zvonove za vse cerkve, kjer jih še nimajo, ker je duhovščina največ pripomogla, da jih je avstrijska vlada »zela za kanone

* **Romarsko leto v Rimu.** Glasom uradnih podatkov je najavljenih za sveto leto iz Nemčije 62, iz Avstrije 8 do 10, iz Madžarske 8, iz Belgije 5 do 6, iz Francije 5 do 6, iz Litavske 2 in iz drugih držav še nedoločeno število romarskih vlakov.

* **Prostovoljna razdelitev škofijskih in samostanskih veleposestev med kmete.** Kakor smo izvedeli iz škofijske palače, izročijo prostovoljno še ta teden vsi jugoslovanski škofje in samostani svoja velikanska veleposvetstva agrarni reformi, da se ta pravično razdeli med kmete.

* **Gasilci in prijatelji gasilcev, pozor!** Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Kranju priredi v nedeljo 1. februarja ob 4. uri popoldne v vseh dvoranah Narodnega doma svojo običajno predpusno veselico pod naslovom «Veliki gasilski ples». Odlično sodelovanje orkestra in pevskega zbora Narodne čitalnice ter tamburaškega zbora «Bratstvo» jamči za največji užitek in zabavo.

* **Delni solnčni mrk** bomo videli v soboto 24. t. m. v popoldanskih urah. Pričetek za Ljubljano bo ob 16. uri 13 min. V primeru lepega vremena se bo mrk lahko opazoval s prostim očesom, ker solnce nizko stoji. Popoln solnčni mrk pa se bo videl samo v Severni Ameriki in Atlantskem oceanu.

* **Klerikalni tihošapec zašit.** V Gornji Radgoni živi neki Neudaner, klerikalni odbornik in hud kričar proti korupciji. Kričal je na druge, sam pa tihošapil električne žarnice, dokler ga niso dobili in obsodili na 10.000 Din globe.

* **Smrtna nesreča ameriškega Slovence.** V Bridgeportu v Zedinjenih državah severne Amerike je v premogokopu zasula zemlja našega rojaka Alojzija Simončiča. Pred štirimi meseci pa je v premogokopu izgubil življenje tudi Simončičev oče.

* **«Pravi hudič je bil tisti, ki je ustvaril Jugoslavijo!»** je kričal na shodu Narodnega bloka v Brusnicah neki pijani klerikalni pre-

tepač, ki je hotel z nekaterimi drugimi pijanci motiti zborovanje. Ko so klerikalno sirovino pozvali na odgovor, jo je ta zajčji junak hitro potegnil. Bilo bi dobro, da bi ga prijeli in ga za kazen poslali ali med blažene Avstrijce in ognjevitke italijanske fašiste. Tam bi tega zapeljanega klerikalnega tepca kmalu izpametovali in ga privedli do spoznanja, da Jugoslavija vendarle ni tako »hudičeva». Lepo učijo klerikalni košovodje svoje s pametjo pre malo oblagodarjene backe.

* **Nov načrt stanovanjskega zakona.** Ministrstvo za socialno politiko je sestavilo posebno komisijo, ki ima nalogo, da sestavi načrt novega stanovanjskega zakona. Komisija bo proučila ves do sedaj zbrani material, zbirala nove podatke ter na podlagi tega gradiva izdelala nov načrt zakona, ki bo kot prvi predložen bodoči narodni skupščini.

* **Jugoslovenov v Filadelfiji v Ameriki** je okrog 5000. Poročajo, da je ta naša jugoslovanska naselbina ena najbolj zaostalnih in najbolj zapuščenih. Obsoje tri ali štiri društva še izpred vojne dobe, ki pa so zelo mrva. Pravega jugoslovanskega življenja in udejstvovanja pa med temi Jugoslovani ni.

* **Pasja steklina v Jugoslaviji.** V zavodih za pasjo stekline, katerih je bilo lani v Jugoslaviji pet, je bilo zdravljenih 3037 oseb. Od teh jih je bilo največ v Novem Sadu. Po času so bili primeri pasje stekline v mesecu maju najbolj številni. V Sloveniji je bilo 143 primerov, a od obolelih sta umrla le dva.

* **Železničar pod lokomotivo.** V nedeljo dne 18. t. m. je padel v Hočah pri Mariboru strojni ključavničar državne železnice Koren pod lokomotivo, ki mu je odrezala obe nogi pod kolonom ter ga poškodovala na glavi in na rokah. Prepeljali so ga v bolnico, vendar je malo upanja, da okreva.

* **Borja z morskim psom.** V morskim plitvini pri Dolgem otoku v Dalmaciji je ribič Marko Božulič opazil te dni veliko ribo. Skočil je v morje in jo zgrabil za rep, ne vedoč, da ima opraviti z morskim psom. Ribja se je mahoma obrnila in ribiča ugriznila v nogo, vendar ribič ni izpustil svojega plena. Medtem so drugi ribiči priskočili Božuliču na pomoč ter potegnili ribo na obalo. Morski pes je bil dolg dva metra in posebna sreča je, da Božulič v borbi z morskim psom ni podlegel.

* **Samomor.** V Unec je skočil in utonil dne 13. t. m. posestnik Andrej Ziherl iz Platinice. Pogrešali so ga že nekaj dni. Truplo so našli v nedeljo, ga potegnili iz vode in prenesli v mrtvašnico. Kaj je gnalo moža v smrt, ni znano.

* **Nevaren slepar** je 20letni Ignacij Palčar iz Žužemberka na Dolenjskem. V tamošnjem okolišu je osleparil več srank za okrog 3700 dinarjev, okradel tudi posestnika Ivana Kapusa z Javorniškega Rovta in naposled pobegnil.

* **Vlomi.** Pred nekaj dnevi so neznani storilci udrli v hišo posestnika Franca Osterbergerja v Dezni pri Ha.ozah in mu odnesli več obleke, harmoniko ter druge predmete. — V noči na 15. t. m. pa so svedrovc prišli v trgovino Liudevita Vajdiča v Orehovi vasi ter pobrali veliko množino sladkorja, slanine, mila in raznih drugih stvari.

* **Aretacija morilca.** V Zagrebu so aretirali Jožefa Hercega iz Karlovca, ki je v Vrbinski vasi pri Vidmu umoril zakonska Jakoba in Marijo Verdelj ter ju oropal.

* **Morilec Kristan pomiloščen.** Janez Kristan, ki je bil pred jesensko ljubljansko poroto obsojen v smrt na vešalih, ker je lani pri Skarčini pod Šmarno goro umoril Ma-

rijo Zevnikovo, je bil na prošnjo svoje matere pomiloščen na dosmrtno ječo. Bil je odpeljan v Maribor, kjer bo predsedel svojo kazn.

* **Drzen vlom v stanovanje.** Dne 20. t. m. je neznan storilec vlomil v stanovanje delavca Matevža Šurka na Glinah pri Ljubljani in mu odnesel 1500 Din gotovine, 5 zlatih prstanov, zlato verižico in dva para zlatih uhanov. Skupna vrednost ukradenih predmetov znaša 5600 Din.

* **Hitro prijet morilec.** Na Dunaju je prošlo soboto dopoldne pri belem dnevu zabol del z bodalom mlad ropar uradnico Berto Geissler, ki je imela s seboj 30 milijonov avstrijskih kron, ter jo oropal. Morilec je po zločinu jadrno pobegnil. Toda policija je šla hitro na delo ter že tekom 24 ur izsledila roparskega morilca, ki se piše Karel Bergmeister in je dijak umetniške akademije. Prijeli so ga v nedeljo v neki kavarni. Pokvarjen fantalin, ki se ni nadejal, da mu bodo prišli na sled, je takoj priznal svoj zločin.

* **Nos ji je odgriznil.** Cigan Gioka Karavilič iz Čubure pri Beogradu je v ljubosumnosti napadel svojo ženo, jo parkrat strastno poljubil, nato pa ji je v svoji divjosti odgriznil del nosa. Nesrečna ciganka je morala v bolnico, ljubosumni in goreči cigan pa v ječo.

Iz raznih krajev

* **V Čatežu ob Savi** se je klerikalni agitator Ivan skregal s svojo ženo Faniko ter zahval razporoko. Ker imata vsak svoje posestvo, je Ivan po svoji pameti vse poljske pridelke razprodal. Ko je nazadnje dal še gnoj izvoziti stran, ga je žena poklicala skozi okno, naj pride v sobo na račun. Ko mož pride k njej, zaklene Fanika vrata, ga zgrabi za vrat in poštono spraska po obrazu — pa je bila razporoka gotova. Zdaj bo pa zopet agitiral na vsa usta in se priduševal, da bo veselje. «Prmojduš, boter, zdaj mam pa čas agitirat...»

* **Na Krki** so v poštni urad vlomili neznan zlikovec, odnesli poštno blagajno, jo razbili in vzeli iz nje denar. Razbito blagajno so pustili kraj vasi.

* **Pri Sv. Križu nad Jesenicami** je pretekli petek uničil požar posestniku Mihaelu Razingerju hišo in gospodarska poslopja. Škoda se ceni nad 250.000 Din. Ogenj je bil baje podtaknjen.

* **V Križevcih pri Ljutomeru** je imel kandidat gosp. Zemljič lepo uspeli volilni shod. Zbralo se je 150 ljudi, med temi večina klerikalcev, ki so mirno poslušali govor g. Zemljiča, dalje govore gg. Cmerekarja iz Veržeja in dr. Farkaša iz Murske Sobote.

* **Na Stari cesti pri Ljutomeru** se je na volilnem shodu g. Zemljiča zbralo nad 70 volilcev, ki so pritrdjevali izvajanjem govornika.

* **V Šmartnem v Rožni dolini** se je Alojzij Kranjc, posestnikov sin, pri rezanju slame spodtaknil na stolčku, na ka erem je stal, in se pri tem prijel za rezilni stroj tako nesrečno, da mu je ta prerezal levo roko. Prepeljan je bil v celjsko bolnico.

* **V St. Janžu pri Velenju** se je 17letni Alojzij Zabukovnik igral s puško, ki jo je sam konstruiral. Pri tem mu je puška padla na tla, se sprožila in krogla ga je zadela v leva prsa. Težko poškodovanega so prepeljali v celjsko javno bolnico.

* **V Gornji Bistrici ob Pokorju** je pogorela žaga g. Kobija. Zavarovana je bila za 3 milijone dinarjev, vendar je škoda večja.

Beleške

+ **Agrarna reforma se mora izvršiti.** Klerikalci se ničesar bolj ne boje kakor izvršitve agrarne reforme, ker bi s tem bil najhujše prizadet eden največjih slovenskih veleposestnikov, to je ljubljanska škofija. Očividno je, da se bodo klerikalci z vsemi silami upirali pravičnim zahtevam s strani naših kmetov; zato se tudi niso nikdar prav nič zganili za izpolnitev teh ljudskih zahtev. Kljub brezbriznosti drugače zelo gobezdavih in gostobesednih klerikalcev pa se bo agrarna reforma rešila v korist naših kmetov, ker bo Narodni blok v vsej državi dobil takšno večino, da bo gotovo zopet na vladi. Slovenski volilci, če hočete, da bomo slovenski demokrati imeli tem več vpliva in tem gotovejše prodrli z našo zahtevo, volite Narodni blok in ne nasedajte lažem in sladkim obljubam tigrov, ki so poldrugo leto vodili usodo Slovenije v škodo nas vseh.

+ **Sv. oče proti zlorabi vere v politične svrhe.** Star duhovnik nam piše: »V časopisju sem čital, da bo na pritožbo jugoslovenske vlade sv. stolica odredila preiskavo in kaznovanje cerkvenih činiteljev, ki zlorabljajo vero in cerkev v politične namene ter spravljajo katoliško cerkev in papeža v nasprotje z jugoslovensko državo. Silno sem se razveselil te vesti, kajti resnica je, da je početje nekaterih mojih sobratov duhovnikov vse prej kakor dosojno in koristno za katoliško cerkev. Strašno je to, ako pomislim, da se naša duhovščina prepira in celo pretepa po shodih ter se poslužuje sleparskih volilnih gesel, katera pri pametnih ljudeh sploh ne drže, temveč so namenjena le za neuko ljudstvo. To preprosto ljudstvo v svoji preprostosti ne more dognati sleparstva, odnosno si čisto niti ne upa misliti z lastno glavo, češ, saj so rekli gospod, bo že res. Gorje naši veri, gorje ljudski moralni, če bo duhovščina šla po tej poti. Ljudstvo bo v svoji izobrazbi vedno bolj napredovalo in vedno bolj spoznavalo, da se tudi njihovi dušni pastirji — namestniki samega Jezusa Kristusa grdo lažejo. S tem bo vedno bolj padalo zaupanje v duhovščino in vedno bolj se bo širilo brezverstvo. Dvanajsta ura je že, da se, gospodje sobratje, vrnete na pravo pot.«

+ **Sijajne uspehe jugoslovenskih demokratov** lahko le mirno beležimo brez slehernega pretiravanja. Kako v Sloveniji napredujemo, dokazujejo najbolj številni sestanki in zborovanja ob delavnikih in nedeljah. Vsi so izborni obiskani, saj so pa ljudi dostopni vsakomur, ki si upa s pošteno in odkrito besedo na dan. Demokrati nismo kakor klerikalni tigri, ki se pred lastnimi volilci zapirajo v kaplanije in orlovske telovadnice. Zato so naša zborovanja prave manifestacije svobode, enakosti in bratstva. Mogočno prodira ideja prave jugoslovenske demokracije tudi v Srbijo in na Hrvaškem. V Varaždinu, ki je do nedavna bil pravcata Radičeva trdnjava, je minulo nedeljo imel Svetožar Pribečević javno zborovanje, ki se ga je udeležilo 8000 seljakov; doslej so bili Radičevi prisasi, v nedeljo pa so z nepopisnim navdušenjem pozdravljali voditelja jugoslovenskih demokratov. Hrvatskim seljakom naglo pada o luskine z oči. V Srbiji pozdravljajo volilci demokratske voditelje s posebno prisrčnostjo. Naša fronta je povsod zmagovita. Napnimo sile še zadnje dni, da bo naša zmaga v vsej državi čim večja!

+ **Svoboda.** Ni je besede, ki bi se tako kruto zlorabljala. Ker so zaprli veleizdajalca Radiča, je že kršena državljanska svoboda in

je že nasilje. Ustavičev »Domoljuba«, ki je hujskal ljudi že skoro na poboj in psoval vse križem kakor pravcati razbojnik, je seveda tudi nasilje. To se pravi z drugimi besedami: Klerikalci hočejo svobodo brez zakonov kakor med afriškimi zamorskimi plemeni. Nič bi se ne čudili, če bo še zaprti slavonski razbojnik Čaruga protestiral proti nasilju. Razlika n. pr. med Čarugo in »Domoljubom« je le ta, da je prvi ropal blago in denar ter ubijal ljudi, dočim je »Domoljub« kradel osebnost čast ter ubijal moralo med ljudmi. Podoba je, da je potrebno klerikalce poučiti o tem, kaj so temelji vsake civilizirane države. V prav nobeni civilizirani in urejeni državi ne bi niti 24 ur ne pustili na svobodi kakšnega Radiča ali pa dopustili, da ljudske množice hujskava »Domoljub«. Uverjeni smo, da tako sirovega lista, kakor je »Domoljub«, ne najdemo nikjer drugje na svetu.

+ **Nespretna agitacija.** »Kmetijski list« se gorasi, da bodo zemljaradniki pri teh volitvah »škodo gotovo« zavzeli drugo mesto v narodni skupščini. Tudi Črnogorci so včasih pravili: »Boga mi, z Rusi vred nas je 110 milijonov!« In prav tako se »Kmetijski list« hvali z zemljaradniki, ki se v Srbiji razkrajajo kakor pomladni sneg. Sicer pa bi se mi na Pučljem mestu prav nikakor ne ba-

hali z zemljaradniki, kajti baš vezanje gosp. Pučlja s srbskimi zemljaradniki je tisto, kar našim kmetom ne ugaja. Srbske zemljaradnike namreč slovenski kmet briga ravno toliko kakor ongavo Uršo lanski sneg. Vrh tega so srbski zemljaradniki ljudje, s katerimi se sploh ne dá pame no govoriti in ki smatrajo za svoj cilj večno opozicijo. Kako je grenak kruh opozicije, pa itak ve g. Pučelj sam, ki je danes praznih rok pred volilci.

+ **Ubogi »Kmetijski list«** se napenja, kako bi pripomogel g. Pučlju do mandata. Res, škoda truda, škoda kroglic, ki bodo padle v Pučljevo skrinjico le na korist klerikalnih tigrov, ker g. Pučelj ne bo izvoljen, nekaj naprednih glasov bo pa le odcepil. Zakaj ni g. Pučlja srečala pamet, ko je še bil čas, da bi nastopil skupaj z Narodnim blokom!

+ **Pučjev »Kmetijski list«** se zadira v Narodni blok ter označuje našega kandidatkega namestnika Kiralya za Madžara. To je grda nesramnost, ker Kiralyja poznajo po vsem Prekmurju kot dobrega Jugoslovana. Njegov oče je priselil v Prekmurje iz Stare Nove vasi pri Ljutomeru in je pod madžarskim pritiskom bilo njegovo ime Kralj vpisano v uradne knjige kot Kiraly. Vkljub temu pa je os'al Slovenec in tudi svojega sina za takega vzgojil.

Preden greš volit, pomisli naslednje:

Nesposobnost in nedelavnost opozicijskih strank. — Delo demokratov za ljudski blagor.

I.) Ali so klerikalci, ki so imeli 21 od vseh 26 slovenskih poslancev v narodni skupščini, držali svojo obljubo glede znižanja davkov? Ne! Še podpirali so Markovo vlado, ki je povečala davke. Ko so bili klerikalci v vladi, je še posebno pritiskal davčni vijak.

II.) Kaj je s klerikalno obljubo, da bo dobila Slovenija avtonomijo, če zmagajo klerikalci? Klerikalci se niso po zmagi prav nič brigali za uresničenje svoje avtonomije, ker bi nam ta prinesla ponovno ogromno povečanje davkov, s čemer bi se prehitro razkrinkalo, da je bila njihova avtonomija le volilni lim za nezadovoljneže.

III.) Kako so držali klerikalci obljubo glede izvedbe agrarne reforme? Ali ni g. Vesenjak kot minister za agrarno reformo izločil velik del škofovega posestva iz agrarne reforme?

IV.) Kaj je s klerikalno obljubo glede izboljšanja slovenskih fantov-vojakov v ožji domovini?

V.) Klerikalci so podpirali Markovo vlado, ki je povečala takse in železniške tarife.

VI.) Klerikalci so podpirali Markovo vlado, ki je uvedla kuluk, katerega so morali potem pod pritiskom samostojnih demokratov odpraviti.

VII.) Kako je s klerikalnimi obljubami, da bo Korošec takoj po izvolitvi znižal cene?

VIII.) Kdo je dal streljati na ubogo delavstvo na Zaloški cesti v Ljubljani, kjer je izgubilo življenje 13 oseb?

IX.) Klerikalci so uganjali, ko so bili v vladi, najhujšo korupcijo. Hoteli so oslepiniti državno blagajno za ogromne vsote, ko so izdali naredbo za cenejši prevoz živil iz

Banata, a so potem vozne liste prodajali po 500 do 800 dinarjev.

X.) Klerikalci so v vladi izvajali najgrše nasilje, ko so preganjali uradništvo njim nasprotnega političnega naziranja.

XI.) Klerikalci so vedno kričali, da vojaštvo ogromno stane, toda Davidovičeva-Koroščeva vlada je poročala Zvezi narodov, da ne more znižati vojaškega kontingenta ter ničesar storiti za razoroženje. Ta vlada je tudi povečala proračun za vojsko in morarino za 2 milijardi.

XII.) Klerikalci so dali, ko so bili v vladi, poplavljenec le pol milijona dinarjev.

XIII.) Klerikalci so skušali v Ljubljani škodovati vinogradnikom s tem, da so hoteli na vino uvesti visoke davščine ter s tem preprečiti dovoz vina v Ljubljano. Da so to namero opustili, je tudi zasluga našega lista, ki se je odločno zavzel proti tej grdi nakani.

XIV.) Ko so bili klerikalci na vladi, so izdali takšno uredbo o »povišanju« doklad za upokojece, da je okrog 2000 slovenskih upokojenih poduradnikov in slug pričelo dobivati pokojnine, ki so za 50 do 200 dinarjev manjše od prejšnjih.

XV.) Kaj so delali klerikalci ves čas v narodni skupščini in kaj imajo pokazati od svojega vladovanja?

XVI.) Kaj imajo pokazati os'ali slovenski poslanci g. Pučelj, Nemec g. Schauer in dva radičevca? Kaj so delali v narodni skupščini?

XVII.) Slovenski samostojni demokratje pa smo imeli le enega poslanca in vendar moremo tudi samo z enim poslancem beležiti lepe uspehe:

I.) Kuluk, ki je pomenjal težko obremenitev za vse sloje, se je odpravil le na zahtevo samostojnih demokratov.

2.) Na posredovanje samostojnih demokratov se je povišal minimum za dohodninske davke, kar najugodnejše občutijo mali kmetje in obrtniki.

3.) Le samostojnim demokratom se je zahvaliti, da niso dobili Nemci nazaj svojih nekdanjih trdnjav celjskega nemškega doma in mariborskega gledališča.

4.) Zasluga samostojnih demokratov je razširjenje kompetence okrajnih sodišč, kar je posebno važno za podeželsko prebivalstvo, da mu ni treba vedno tehati na okrožno sodišče in da se pravde hitreje rešijo.

5.) Samostojni demokrati so s svojim posredovanjem preprečili, da bi se v naši Kmetijski družbi vgnjezdila klerikalna korupcija.

6.) Važna zasluga vlade narodnega bloka, predvsem samostojnih demokratov, je, da pri trgovinskih pogajanjih z Italijo niso prodrle italijanske zahteve po uvozu njihovih vin v našo državo, ki še svojih vin ne more razpečati.

7.) Vlada Narodnega bloka je s spretno gospodarsko politiko povečala izvoz tako, da beležimo v letu 1924. prvič po prevratu prebitek našega izvoza nad uvozom v ogromni vsoti 1 milijarde dinarjev.

8.) Vlada Narodnega bloka je s svojo dosledno valutno politiko in s pametnim gospodarstvom, zlasti s povečanjem izvoza dvignila vrednost našega denarja, in ko je pričela delati red v državi ter dala zapreti boljševiškega agenta Radića, je dinar poskočil na takšno višino, ki je ni nihče pričakoval. To je najlepše znamenje, da je inozemstvo ugodno tolmačilo odločen nastop vlade za red v državi. Inozemstvo namreč niso naši klerikalci, ki so takrat kričali, da je aretacija Radića nasilje, temveč je inozemstvo mirno ugotovilo, da se dela tudi v Jugoslaviji red, kakršen je že v vseh velikih evropskih državah, kjer bi takšnega prismojenega ljudskega zapeljivca Radića niti 24 ur ne pustili na svobodi.

9.) JDS. je izposlovala zakonsko pooblastilo, da se morajo izvršiti nove volitve v Trgovsko in obrtniško zbornico.

10.) Prekmurska proga od Ormoža do Murske Sobotice, ki je bila otvorjena v novembru, je izključno delo JDS.

11.) Slovenci demokratije so imeli le enega poslanca, toda znali so v Beogradu tudi s svojim vplivom mnogo doseči. Klerikalci sami priznavajo na svojih shodih, da ima dr. Žerjav v Beogradu velikanski vpliv in dostop na marsikatera mesta, kamor klerikalci ne morejo. Tako klerikalci najzbornejše agitirajo za dr. Žerjavo. Dr. Žerjav je v Beogradu ugledna in uvaževana oseba, zato je bil tudi poklican v novo volilno vladno, dasi ni bil poslanec. Čeprav nimamo sedaj narodne skupščine in je delo te vlade omejeno v prvi vrsti na pripravo volitev, vendar tudi sedanja vlada ne pozablja na ljudske koristi.

Na mnogih vzgledih vidimo, da je baš dr. Žerjav izredno delaven. Dejal je že prej, ko ni bil niti poslanec, niti v vladi, a briga se za ljudske koristi posebno še sedaj, ko je minister.

12.) Že poprej je dr. Žerjav posredoval, da se je pri trgovinskih pogajanjih z Italijo vneslo v pogodbo tudi določilo, da smejo krošnjari iz logaškega in kočevskega okraja svobodno krošnjari preko italijanske meje.

13.) Na intervencijo dr. Žerjava se je izvršila korektura naše meje napram Italiji, čeprav je Davidovičeva-Koroščeva vlada že podpisala definitivno mejo.

14.) S posredovanjem dr. Žerjava se je zopet pričelo delo v ljubljanski artiljerijski delavnici, s čemer je prišlo zopet do kruha lepo število revštev.

15.) Dr. Žerjav je posredoval pri linačnem ministru, da se delo na izenačenju neposrednih davkov nadaljuje in da se zbere ves material za zadevni zakonski načrt. Ko so bili klerikalci v vladi, se za to niso prav nič pobrigali, čeprav so prej neprestano kričali, da Slovenija plačuje preveč davkov.

16.) Dr. Žerjav je sedaj kot minister za šume in rude sklical konferenco lesnih industrijcev, da se odpomore lesni industriji in trgovini, ki je prišla v resne težkoče. Sestavile so se na tej konferenci resolucije, ki se bodo vse uvaževale.

17.) Sedanja vlada se je na posebno prizadevanje dr. Žerjava pobrigala za kredite rokodelcem pri Narodni banki.

18.) Dr. Žerjav se je prizadeval za to, da je vlada sprejela 100milijonski kredit za posebne doklade invalidom. Ta kredit se že izplačuje.

19.) Dr. Žerjav in JDS. so začeli odločno akcijo, da se v domačih podjetjih zaposlujejo domačini in izločijo tujci. V svrhu izognitve nezaposlenosti, ki grozi delavstvu, odločno zahtevajo uvedbo nove carinske tarife, ki štiti izdelke obrti v Sloveniji pred tujo konkurenco.

20.) Dr. Žerjav se je odločno zavzel za državne miloščinarje in male upokojece, da se jim izplačajo doklade, zlasti za orožniške upokojece.

21.) Dr. Žerjav je za novi proračun izposloval izredne kredite za kmetijstvo v Sloveniji, zlasti za kmetijsko šolstvo, za živinorejo, za planinstvo, vinogradništvo in melioracije.

22.) Dr. Žerjav je v svojem resoru kmetom izposloval ugodnosti za uporabo, razširjenje in izboljšanje planin v državnih šumah. Odredil je ustanovitev drevesnic za gozdozgoj v vsakem okraju.

23.) Dr. Žerjav je uredil s podržavljenjem Južne železnice plače in avanse železničarjem, izposloval, da so bili prevedeni na novi zakon. Izposloval je razširjenje koldvora na Rakeku, otvoritev in ureditev več malih postaj, elektrifikacijo kurilnice v Ljubljani in dosegel ugoden sklep za izplačilo rekviriranih zemljišč na Teznu v Mariboru.

24.) Dr. Žerjav je zaustavil padanje prometa na Južni železnici z zopetno pridobitvijo tranzita češkoslovaškega in avstrijskega blaga v Trst in s tem zaustavil odpustanje domačih železničarjev.

25.) Dr. Žerjav je izposloval zadostne kredite za bolnice v Sloveniji.

26.) Zahteva samostojnih demokratov je, da se ponovno uvedejo davčni plačilni nalogi, da bodo davkoplačevalci vedeli, za kaj davke plačujejo. Ta naša zahteva bo gotovo prodrla.

27.) Zasluga samostojnih demokratov, zlasti tudi intervencije dr. Žerjava, je zopet uvedba davčnih komisij, ki so vsaj nekoliko ublažile kruto davčno prakso.

28.) Klerikalci so vzeli gasilec pravico do znižanih voženi po železnici, katero pravico so jim morali zopet izposlovati samostojni demokrati. Na predlog dr. Žerjava je bilo baš zadnje mesece odlikovanih več zaslužnih slovenskih gasilcev brez razlike strank. S tem je država priznala požrtvovalno delo naših podeželskih ognjegašev.

Tako smo našli nekaj od velikega dela, ki ga lahko pokaže vlada narodnega bloka,

pri kateri so, kakor smo videli, častno sodelovali samostojni demokratije, med temi posebno tudi slovenski samostojni demokrati, čeprav smo imeli prej v narodni skupščini le enega poslanca. Pri tej priliki še enkrat vprašamo: Kaj so napravili klerikalci, kaj g. Pucelj, kaj g. Schauer in kaj obadva slovenska radičevca?

Ker naši nasprotniki nimajo pokazati nikakega uspeha, s katerim bi agitirali za širanko pri ljudstvu, zopet samo psujejo, si izmišljujejo klevete, kradejo čast našim kandidatom, poštenim ljudem, ter po svoji stari navadi zopet — obljubljajo. Slovenski demokratije imajo pokazati precej doseženih uspehov, a če bi imeli toliko poslancev, kakor so jih imeli klerikalci, bi naši poslanci dosegli vse zahteve, ki jih postavlja naše ljudstvo. Čim več poslancev bo imel Narodni blok v Sloveniji, tem več dela za ljudstvo lahko pričakujemo. Dovolj smo pokazali, da razumemo ljudske težnje. Volitci, če hočete, da se bo tako delo nadaljevalo in da nas bodov Beogradu še bolj uvaževali, tedaj vrzite vsi svoje kroglice NA KRANJSKEM V DRUGO (2.), A NA ŠTAJERSKEM V ČETIRTO (4.) SKRINJICO.

Razpust okrajnega zastopa pri Sv. Lenartu

Dne 20. decembra 1924. je izdal veliki župan mariborske oblasti odlok, s katerim se je razpustil okrajni zastop pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, ki je bil voljen leta 1910.

Ceprav je bil izvoljen ta okrajni zastop le za dobo treh let in bi se morale vršiti nove volitve že leta 1914., se je ohranil na krmilu celih 14 let brez zakoni e podlage. To nezakonito stanje se je poostrišlo še bolj s tem, da je pobiral ta okrajni zastop svoje ne baš nizke okrajne doklade tudi od davčnih občin prejšnjega cmureškega okraja, od katerih ni bil nikdar izvoljen in ki sploh niso spadale pod njegovo oblast.

Kljub temu nezakonitemu stanju pa klerikalni mogotci niso smatrali za potrebno, da bi zahtevali od vlade ureditev tega nezakonitega stanja. In tako se je zgodilo, da je morala to stanje urediti sedanja vlada, ki pa se ni ozirala pri izbiri svojih zaupnikov le na one osebe, katere bi mogoče priporočal g. Franjo Žebot, marveč je izbrala kot predsednike gerenta osebe ne glede na njihovo politično naziranje, pač pa glede na njihovo dosedanje gospodarsko delovanje, ki je bilo v prvi vrsti porok za to, da bodo oni v javni korporaciji najmanj tako skrbni gospodarji, kakor so se oni pokazali v svojem privatnem življenju. Kol gerent je bil imenovan g. Matija Vračič, posestnik in župan iz Senarske; v ožji sosvet gg.: dr. Gorišek, odvetnik in posestnik pri Sv. Lenartu, Franc Racer in Franc Breznik, oba posestnika pri Sv. Lenartu, Janez Roškar, minister na razpoloženju, in č. g. Gregor Einspieler, župnik, oba pri Sv. Juriju, ter Jože Petrič, posestnik v Zg. Voličini. V širši sosvet so bili imenovani gg.: Janez Schönvetter iz Zamarkove, Karel Šumandl, župan, in Miha Standeker, delavec, oba na Velki, Alojz Šaupperl, posestnik v Zimici, Ivan Kranjc, župan, Jože Murko, veleposest., in Rudolf Ketiš, krčmar, vsi v Bišu, Franc Šabeder, posestnik v Koreni, Franc Lorber, posestnik v Sp. Porčiču, Alojz Pavrič, posestnik pri Treh Kraljih, Franc Kranjc, posestnik pri Sv. Juriju, Franc Caf, posestnik pri Sv. Benediktu, Janez Ploj, posestnik v Drvanji, Viktor Senekovič, po-

sestnik v Ščavnici, Jakob Sirk, župan v Dražnem vrhu, Jernej Zimič, župan, in Jože Tušak, trgovec pri Sv. Antonu, Jože Čeh, ključavničar pri Sv. Lenrtu, Franc Golob, posestnik v Brengovi, Jakob Rojs, veleposestnik ravnatam, Jakob Kocbek, posestnik v Sp. Volični, Jože Zelenik, veleposestnik v Selcah, dr. Brunon Weixl, zdravnik pri Sv. Trojici, Joahim Družovec, posestnik v Sp. Senarski, Jakob Arnuš, župan v Šetarjevi-Radehovi, Franc Švigelj, posestnik v Sp. Porčiču, Alojz Lorber, posestnik v Radehovi, Simon Sekol, posestnik na Krembergu, Janez Potrč, posestnik v Lormanjah, Franc Kukovec, posestnik v Brengovi in Andrej Purgaj, posestnik v Zg. Žerjavcih. Radi tega imenovanja sta zagnala «Slovenski Gospodar» in «Straža» takšen hrup, da je človek pričakoval najmanj revolucije okraja. Zgodilo pa se je ravno narobe. Vsi imenovani člani sosveta so sprejeli njim poverjen mandat, čeravno je med njimi precej odličnih članov SLS., ker so videli v sedanjih sestavi odbora garancijo za njega boljše delovanje.

Iz popotnikove torbe

Gornja Krška dolina, sredi januarja.

Pretekli teden sem potoval po Krški dolini. Oglasil sem se pri znancih na Muljavi in Zagradcu, pa so mi povedali, da naša stvar dobro stoji. Zagradčani so mi istotako zatrdili, da pridejo 8. februarja go.ovo vsi napredni volilci volit Narodni blok.

Zadovoljen sem odšel proti Žužemberku. Tam sem izvedel mnogo novega. Za občinske volitve je veliko zanimanje; kar osem skrinjic bodo imeli. Klerikalcem je zelo trda predla, preden so mogli sestaviti listo, pa še ta baje ni pravilna. Zdaj jim pa dela za volitve veliko napotje načrt za novi farovž. Prečastiti — menda se niše Markec ali kako — se je namreč naveličal lepega, obširnega gradička, sedanjega farovža in hoče imeti elegantno, moderno palačo, po kateri se bo izprehajal z g. kaplanom in kuharico. Radi tožb hodijo vedno k njemu ljubljanski advokati, zato hoče vse novo: elektriko, lift, angleška stranišča itd. Stroški so proračunani na dva in pol milijona kron. V nedeljo je s prižnice povedal, da so naprednjaki lumpje, ker tako trdijo, v resnici bo pa nova stavba veljala samo 640.000 Din. Žužemberčani so mišljenja, da od lumpov gotovo ne bo maral prispevkov za novo palačo. Pomagati pa si zna: občinam je kar diktiral, kake naklade morajo naložiti, da bo kaj denarja ostalo za farovž. Bližnja mala občina Dvor, ki je tu v fari, ima kar 170.000 kron proračuna. Pa je menda že vlada vmes posegla, ker ni bilo reda v gospodarsvu. Zdaj so klerikalci v velikih skrbih, ker ne bodo imeli več vajet v rokah, posebno njihov vodja — piše se Kozu, če sem prav slišal.

Poslovil sem se v Žužemberku in odšel proti Dvoru. Pod klancem sem dobil gručo žen, ki so mi povedale, da gredo od izpraševanja. Čudil sem se — saj je božič komaj minil. Pa mi pravi ena: «Veste, naš gospod so zviti, sedaj imamo velikonočno izpraševanje, pa je tako urejeno, da bodo prišli možje ravno pred volitvami na vrsto!» Vprašal sem, kaj jim je povedal, pa pravi: «Nič pametnega! Čez fužinskega g. učitelja je zabavljaj, da ne gre nikoli v cerkev, pa sem ga ravno jaz še to nedeljo videla pri maši. Potem je hvalil žužemberškega zdravnika, da je pobožen klerikalec, čeprav ima za občinske volitve svojo radikalno listo. Potem nam je pa ukazal, da moramo svoje može na vsak

način pripraviti do tega, da bodo volili samo tigre. Jaz svojemu že ne bom nič rekla. Saj vem, kako je: ob volitvah vedno tarnajo s prižnice in v spovednici, da hočejo demokrati ločiti zakon, pometati križe iz šol, da bo moral dekan iti na cesto kamenje razbirat in druge take stvari, samo da bi može premotili za kroglice; po volitvah se pa pokaže, da je vse samo sleparstvo.

V pogovoru smo prišli v prijazno vasico Dvor. Tukaj sem izvedel, da so baš prejšnjo noč obiskali tatovi trgovca g. Možeta in mu pobrali iz trgovine mnogo blaga. Za s orilci seveda ni nobenega sledu. Obiskal sem starega znanca in ta mi je povedal, da klerikalci med drugimi neresnicami trosijo tudi vest, da bi se železnica iz Straže že gradila, če bi bil g. Sušnik še minister. «Morda bi jim verjel,» nadaljuje znanec, «če bi sam ne vedel, kako so žužemberški in naši klerikalci pošiljali proteste proti temu, da bi se gradila dolenska železnica čez Žužemberk. Takrat so trdili, da bo železnica vso dolino pohujšala in degenerirala, danes pa hinavci lažejo, da bi radi železnice. Mi smo te laži že preveč izpregledali, da bi jim še kaj verjeli. Zato pa bomo ob volitvah vrgli kroglico v drugo skrinjico, ki je Žerjavova in naša!»

Poslovil sem se in odšel dalje mimo male vasi na desni, kjer dekan pravi, da so prakarji doma. Kmalu sem prispel v Sotesko, kjer so mi govorili o nekemu, ki je dekletu rekel: «Ali misliš, da katero drugo gledam izpod monštrance kakor samo tebe, ki si najlepša v naši fari.» Pa ne vem, ali je srečni deklici ime Micika, Režika ali kako že. Še mnogo sem izvedel v Soteski in Straži; o tem pa vam bom že poročal prihodnjč.

Ženski kotichek

Kako se perutnina najhitreje opita. Pri pitanju perutnine se poslužuj po možnosti različnih krmil. Posebno se priporoča turščica. Preden se perutnina za pitanje zapre, naj se dobro zreži z ajdo, z zdrobljenim krompirjem in z otrobi. Tako vzrejena perutnina se potem v zaprtih prostorih v dveh do treh tednih z basanjem v golšo (šopanem) opita. Za basanje se priporočajo osvalki iz testa, ki je narejeno iz ene tretjine ajdove, ene tretjine ječmenove in ene tretjine ovsene moke, kar se vse skupaj zgnete z mlekom v testo. Med pitanjem naj imajo živali vedno dovolj čiste pitne vode.

Izdelovanje salam. Vzemi 7 kg govejega mesa brez masti in kož ter prav toliko mesa od svinjskega stegna; dodaj 4 kg sveže slanine. Vse zreži na drobno, deni v skledo, potresi na to potrebno količino soli, prav malo solitra in nekaj stolčnega popra. Polij to s kakšnim litrom belega vina, dobro pomešaj in čez noč pustij v soli. Potem zreži dobro osnažena najširša volovska čreva na prilično dolge kose, zveži jih na enem koncu z vrstico, natači vanje mesa ter jih prebodi sem ter tja z iglo, da more zrak ven. Kadar položiš klobaso na desko, jo povaljaj z roko, da spraviš več no. er in da je čvrsteša. Ko je črevo polno, ga zaveži še na drugem koncu in naredi zanko, da klobaso lahko obesiš. Kadi potem salame kaka dva dni, a ne v prevročem dimu. Obesi jih potem v zračno kraj; tu jih en teden vsak drugi dan z gorečo brnjevo vejico pokadi. Ko so trde in dobro suhe, stlači česna s soljo, primešaj laškega olja ter jih s tem dobro podrgni, povaljaj v ajdovi moki, pa obesi v zračno shrambo. Zelo težke ovij z vrstico.

Zanimivosti BOJ JEŽA Z MODRASOM.

Naša slika predstavlja ježa v boju z modrasom. Kakor znano, navadno jež vedno premaga strupenega modrasa, ki mu s svojimi strupenimi zobmi ne more do živga.

× Prerok, ki napoveduje ponovno rojstvo Kristusa. V Granadi v južni Španiji se je pojavil čuden prerok z imenom Velas, ki hodi okrog po tamošnjih okoliških vaseh in pripoveduje, da se bo Kristus ponovno rodil in s svojo smrtjo rešil svet, ki je zapadel v velike zmote ter pokvaril njegove nauke. Zlasti ostro nastopa novi prerok proti duhovščini, ki živi danes v izobilju, dočim so ubogi apostoli morali beračiti, da so si ohranili golo življenje. Prerok pravi, da je današnja duhovščina istovetna z barantači, katere je Kristus pregnal iz templja. Prerok Velas dela tudi čudeže ter je baje obudil neko deklico od smrti. Tamošnje kmečke prebivalstvo je o poslanstvu novega sv. Janeza uverjeno ter se upira svoji duhovščini, katero bo Kristus kmalu pregnal in postavil nove svoje namestnike.

× Raca s tremi nogami. V mali francoski vasi Eglises se je tamošnjemu peku izvalila račka s tremi nogami. Gospodinja jo je hotela spraviti na oni svet, toda mož je bil pametnejši in je račko prevzel v svojo skrb. Gojil jo je pol leta, da je lepo zrasla in dobila perje, te dni pa jo je prodal naravoslovnemu oddelku muzeja v Perigvéju in dobil za trono go ptičko 1000 frankov ali po naše 3250 dinarjev.

× Kitajska učenost. Kitajski cesar je vprašal angleškega zdravnika, koliko računa za zdravljenje. Anglež mu je pojasnil, da se plačilo ravna po bolezni in po trajanju zdravlenske oskrbe. Kitajski cesar mu je z nasmehom odvrnil: «Pri meni je stvar popolnoma drugačna. Jaz imam štiri zdravnike, ki imajo stalno mesečno plačo. Čim pa zbolim, ne dobijo niti ficka več. Na ta način se potrudijo, da čim prej ozdravim!...»

× Ljudje na luni. Nekaj izobražencev se je nedavno v gostilni pomenkovalo o ljudeh, ki bržčas prebivajo na Marsu, pa morda tudi na mesecu. Kmet, ki je pri sosednji mizi pil in požiral razgovor, si ni mogel kaj, da ne bi polglasno pomodroval: «Ne rečem, kadar je šcip ali mlaj! Ampak kadar pritisne zadnji krajec, jim mora trda presti. Rad bi jih videl, kako se gneto po ozkem rogljčku.»

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Gornji Logatec. A. R. Zaenkrat smo hudo prebloženi s podobnimi spisi. Ob priliki, če bo mogoče, Vam bomo Vašo stvar priobčili.

Šmiklavž pri Slovenjgradcu. A. M. Vašo prošnjo smo izročili na tajništvo JDS., da Vam odgovori, ali Vam je možno priti v takšno službo.

ZA MEHIN KRATEKAS

Dva bratca v gostilni.

Miha: «Ali si plačal?»

Boltežar: «Nisem. A ti?»

Miha: «Tudi ne!»

Boltežar: «No, pa pojdiva, kaj še čakava?»

V šoli.

Učitelj: «Janezek, povej mi, kdaj se trgajo črešnje.»

Janezek: «Kadar me sosed ne vidi.»

Čuden možak.

Anastazij Hlačoper bi se silno rad naučil francoskega jezika in igranja na klavir. Zato je dal v časopise oglas, da se išče učitelj francosčine in klavirja.

Kmalu nato se je predstavil Anastaziju Hlačoperju neki možak in Anastazij vpraša: «Ali znate dobro francosko?»

Možak: «Ne, sploh ne znam.»

Anastazij: «No, potem ste pa gotovo mojster v klaviru.»

Možak: «Nitj to, še posluha nimam.»

Anastazij: «Za božjo voljo, kako ste pa potem prišli do tega, da se mi ponujate za učitelja?»

Možak: «Saj se ne ponujam — temveč sem le prišel povedat, da jaz te službe ne morem sprejeti.»

Ravnodušen Anglež.

Pri neki železniški nesreči je odtrgalo nekemu strežajni obe nogi. Ko je njegov gospodar Anglež to zvedel, je dejal: «Prinesite mi samo ono nogo, v katere hlačnici se nahaja ključ mojega kovčega.»

Pri zdravniku.

Urša, žena Ožbovt Šveglje, je zbožela. Hudobni ljudje so rekli, da jo je napadla zaradi prehitrega vrtenja jezika, ki ga je uporabljala zlasti nad možem. Vendar je bolezen postala opasnejša in Ožbovt je moral vesti Uršo k zdravniku.

Zdravnik jo preiskuje in preiskuje ter končno reče: «Pokažite jezik.»

Urša: «Oh, me je tako sram.»

Ožbovt: «No, doma te pa ni sram, da rai ga za vsako malenkost pokažeš...»

Nepoboljšljiv.

Krčmar: «Na kredo si že dovolj pil, Jaka! Odslej ti nič več ne zapišem!»

Jaka: «Kakor hočeš! Če si boš lahko toliko zapomnil, tem bolje!»

Nesebičnež.

Ropar: «Denar ali življenje!»

Napadenec: «Priatelj, pusti mi denar in vzemi raje življenje — moje — stare...»

Na veke, amen!

V nekem deškem zavodu je bila navada, da je dečke hodil vsako jutro buditi sluga s pozdravom: «Hvaljen bodi Jezus Kristus!» In dečki so morali odgovoriti: «Na veke, amen!»

Nekoč pa je eden kar naprej spal in ko ga pride sluga drugič buditi, se zadere nad njim: «No, kako dolgo boš pa ti spal?»

«Na veke, amen!» odvrne deček, ki se je naglo prebudil.

Kupčija je kupčija.

Sara: Dragi Izak, jaz te ne morem poročiti, tu imaš prstan nazaj. Izbrala sem si drugega ženina.»

Izak: «Za božjo voljo, Sara, kako se pa zove tvoj novi zaročnik?»

Sara: «Ne povem, ti bi ga še ubil.»

Izak: «Zakaj bi ga ubil? Še na misel mi ne pride. Jaz bi mu le rad prodal svoj prstan, ker ga več ne potrebujem...»

Najkrajši mesec.

A.: «Kateri mesec je najkrajši?»

B.: «Februar.»

A.: «Ne, maj, ki ima le tri črke.»

Prve novosti pomladnega in letnega blaga

Prepričajte se pred nakupom

da se dobi dobro in trpežno blago za moške in ženske obleke, kakor tudi vse druge potrebščine (samo češki izdelek)

ČEŠNIKI

Ljubljana, Lingerjeva ulica

Opozarjam neveste in ženske pri nakupu opreme (balista), sivilje in krojače! Cene znatno padle! Postrežba, poštna in dobra

Poselne garniture in zavese

svilene rute in šerne

Listni izdelki - Konjski koci

A vi, gospod?

Mar nočeš končno skrbeti, da ne postaneš lešasti? In kot nežen soprog in oče nekaj storite za pravilno nego las vaše soproge in otrok? Poizkusite torej LEKARNARJA FELLERJA ELSA POMADO ZA LASE, preizkušeno sredstvo za nego las, ki odstrani prhljaj in zabrani prerano izpadanje in osivelost las, stori lase voljne in lesketajoče tako, da se morejo česati lepe frizure.

ZA POIZKUSNJO 2 lončka z zavojnico in poštno za 36 Din, toda le tedaj, ako se denar pošlje v naprej, kajti po povzetju je poštnina za 10 Din višja, torej 46 Din.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar

v Stubič Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

ELSA - SPIRIT ZA LASE krepi in izboljša. ELSA - KATRANOVO MILO je izvirno za pranje las. ELSA MILO ZA BRITJE nudi pri britju največjo ugodnost. ELSA VODA ZA ZUBE stori zobe bele kot biser.

Koliko stara hoče biti žena, odloči ona sama s tem, da svoj obraz neguje ali zanemarija. Žena ostane vedno mlada, ako rabi za obraz Fellerjevo Elsa-pomado, ki stori kožo v najkrajšem času belo, mehko, nežno in čisto. Za racionalno nego las naj se uporablja Elsa-pomada za lase. Enako moški, ki nočejo biti

plešasti. Za poizkus 2 lončka za 36 Din, ako se pošlje denar v naprej, ali pa 46 Din po povzetju od lekarnarja Eugen V. Feller v Stubič Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

ČAJ V GORAH

ČAJNA ROČKA

„popolni“

ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI IN OBENEM NAJFINEJŠI

Kdor rad čita lepe povesti, naj naroči priljubljene romane „JUTRA“

Do sedaj so izšli sledeči:

JEAN DE LA HIRE:

Lucifer

Fantastičen roman v VI. delih. Cena Din 45,—, vezano Din 55,—, po pošti Din 2,— več.

FERRAL CUESOAS

Veliki inkvizitor

Zgodovinski roman iz dobe španske inkvizicije. Cena Din 30,—, po pošti Din 2,— več.

HARRY SHEFF: —>—

Hči papeža

Zgodovinski roman, ki popisuje krvoločnost in nemravnost življenja papeža Aleksandra VI., ugovora sina Cezarja in hčerke Lukrecije Borgia. Broširano Din 30,—, vežno Din 38,—, po pošti Din 2,— več.

CLAUDE FARRERE:

Gusarji

Zgodovinski roman iz življenja morskih roparjev v XVII. stoletju. Cena tina 20,—, po pošti Din 2,— več.

FR. HELLER: —>—

Blagajna velikega vojvode

Roman. Cena Din 15,—, po pošti Din 2,— več.

FR. HELLER: —>—

Prigode gospoda Collina

Realizirani detektivski roman in velikega sveta. Cena Din 10,—, po pošti Din 2,— več.

Knjige se naročajo pri upravitelstvu „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54.